

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32[—], polletno
din 16[—], četrtletno din 9[—], ino-
zemstvo din 6⁴[—]
Poštno-čkovni račun številka 10.603

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000[—], pol strani din 1000[—],
četrt strani din 500[—], 1/8 strani
din 250[—], 1/16 strani din 125[—]
Mali oglasi vsaka beseda din 1[—]

Prizadevanje Nemčije na kopnem in na morju

Teško gospodarsko stanje Nemčije, ka-
terega zaostrejuje od dneva do dneva pomorska zapora ali blokada, onemogoča nemškemu vrhovnemu vodstvu vsako misel na dolgotrajno vojno in sili na odločitev na kopnem ter na morju.

Na kopnem

Na zapadnem bojišču so se vršili v zadnjem času le bolj neznatni boji predstraž, katere je spremljal grom topov od obeh strani. Nemci in zavezniki so se trudili v teh praskah, da bi zajeli večje ali manjše patrolje, iz katerih bi bilo mogoče izvedeti sovražnikove namene za najbližjo bodočnost. Angleži in Francozi pričakujejo nemški odločilni sunek, ki bi naj izzval prvo odločilno bitko na Saari. V to svrhu je zbralo nemško poveljstvo 700—800.000 mož, ki lahko pričnejo vsak čas napad in poskusijo odločitev na suhem.

Na morju

Veliko večjo delavnost kakor na suhem

so pokazali Nemci v minulem tednu na morju. Nemci si prizadevajo z vsemi močmi, da bi ublažili z napadi podmornic in letalstva gospodarsko zaporo, ki je predvsem delo Anglije. Za najbližji čas je napovedana nemška napadalna obramba na morju napram Angleški z letalskimi napadi na angleške trgovske ladje in vojno brodovje. Pomorske napade iz zraka bo podprlo povečano delovanje nemških podmornic, katere so bile v preteklem tednu z vse ljutostjo na delu na Severnem morju in križarijo celo ob Ameriki. Vlada Mehike trdi, da se nahajajo nemške podmornice v mehiških vodah in da jih oskrbujejo s pogonsko silo nemške trgovske ladje, katere so zasidrane po mehiških pristaniščih. Angleška vojna mornarica je z vsemi sredstvi na delu, da izsledí in ugotovi oporišča teh podmornic, ki so največja nevarnost za prekmorski promet zaveznikov.

Izjalovljen zračni napad na Anglijo

Nemški bombniki so napadli 16. X. ob 14. uri prvič Anglijo in so se prikazali nad škotskim ozemljem. Napad z bombami je bil namenjen angleški vojni luki Rosyth v zalivu Firth of Forth na Škotskem in železniškem mostu čez Firth of Forth. Angleško letalsko ministrstvo je izdalo o tem izjalovljenem napadu poročilo, v katerem pravi, da so ob pojavu nemških bombnikov, katere je bilo dobro videti pri popolnoma jasnem vremenu nad Firth of

Forthom in Edinburghom, začele streljati na sovražnika angleške protiletalske baterije. Nato so se dvignila tudi angleška letala in so zasledovala sovražnika proti jugu. Nobena nemških težkih bomb ni zadela ne pristanišča, ne omenjenega mostu in ni bil nikdo ubit. Ker so nemška letala kljub obstreljevanju napadala vedno znova, so bili sestreljeni štirje nemški bombniki.

Cilji Sovjetske Rusije

Nemčija je zgubila z izselitvijo Nemcev iz baltičkih držav vse, kar so Nemci tekom 700 let v teh državah zgradili. Sedaj so vsa nemška podjetja v Baltiku pod nadzorstvom, vse nemške banke zaprte in nemško časopisje je prenehalo izhajati.

Dansko časopisje trdi, da je Nemčija pristala na preselitev svojih ljudi iz Baltika, ker je hotela kupiti čimprej večje količine ruskega zlata. Stalin je pristal na pošiljko zlata samo pod pogojem, da najprej odpokliče Nemčija svoje ljudi iz baltičkih držav.

S tem, da je Nemčija toliko popustila, je omogočila sovjetom staro željo ruskih carjev, da pridejo do Carigrada. S tem, da je Rusija z nemško pomočjo pomaknila svoje meje do Karpatov in da se je približala Dunaju, se njen vpliv in razmah ne smeta izpustiti iz oči ne na severu in ne na jugu.

Preveč osvojevalni cilj sovjetske Rusije na severu se je postavila po robu Finska, kateri se bodo pridružile 4 skandinavске države, saj je sklicana za 18. X.

v Stockholmu konferenca: Danske, Švedske, Norveške in Finske. Zastopniki omenjenih držav se bodo posvetovali o zadržanju napram Rusiji in bodo najbrž naprosili ameriškega predsednika Roosevelta in Mussolinija za posredovanje, da bi se boljše vizacija na severu zajezila.

Prodiranju sovjetov še dalje od Karpatov se skuša upreti Italija, ki snuje z vso naglico zvezo Romunije, Madžarske, Jugoslavije, Bolgarije in Grčije. Ta zveza bi naj tvorila obrambo zoper sovjetski sen do — Carigrada.

V ukrepih proti sovjetom na jugu je še zagonetka Turčija, katera sklepa že tako dolgo v Moskvi pogodbo povsem neznane vsebine. Ta rusko-turška pogodba še ni zaključena, vendar zatrjujejo o njej turški odgovorni činitelji, da ne bo naperjena ne proti Angliji in ne proti Franciji. Z zvezo s Turčijo bi si naj sovjetska Rusija osigurala Črno morje pred vdorom nje ljubih vojnih ladij skozi Dardanele, ki so v rokah Turkov in so ključ do Črnega morja.

O sebi

Teško je govoriti o sebi. Če se hvališ, ti samohvalo očitajo. Samega sebe grajati te pa tudi ne veseli. Najbolje je naredil trgovec, ki je v svoji trgovini napravil za svoje kupce sledeč napis: »Če si zadovoljen, povej vsakemu, če nisi s čim zadovoljen, povej samo meni!«

Danes stopa »Slovenski gospodar« pred vas in bi moral o sebi govoriti. Pa ne bo govoril. Ravnal se bo po gorenjem načelu. Vam izreka danes predvsem zahvalo, da ste ostali zvesti svojemu glasilu štajerskih Slovencev. Danes vas še ne vabimo k naročilu za prihodnje leto, ker bomo to storili tedaj, ko bomo priložili v začetku decembra položnice. Pač pa vas danes vabimo, da pri svojih znancih in sosedih, ki hodijo k vam liste čitat, poagitirate, da se naj naročijo na list in jim izročite naročilnico, ki jo najdete v današnjem listu.

Da boste pa vi sami bolj veseli in da napravimo veselje tudi novim naročnikom, smo za vse dosedanje in nove naročnike razpisali lepe nagrade, ki jih bomo v začetku februarja 1940 po končanem vplačevanju za list izžrebali in razdelili. Tistim novim naročnikom pa, ki bodo že sedaj plačali za celo leto 1940 32 dinarjev naprej, bomo pa do novega leta pošiljali list brezplačno.

Ob tej priliki moramo pa kljub temu povedati nekaj o sebi. Zelo smo želeli, da bi letos tiskali vabilo za novo leto že na novem rotacijskem stroju, ki smo ga spomladi kupili v Švici. Toda zaradi razmer nam Narodna banka ni dovolila plačila v Švico in tako stroja nismo mogli dobiti. Upamo, da bomo to vprašanje mogli rešiti prihodnje leto.

Tudi s papirjem, ki ga prejemamo iz inozemstva, so težave, posebno še, ko cena papirja stalno raste. Toda mi smo kljub temu ostali pri dosedanji naročnini 32 din, čeprav so drugi tedniki, ki jih redno usporjajo z nami, dražji.

Pretekli teden smo se dogovorili na skupnem sestanku Kmečke zveze in Kmetijske zbornice v Ljubljani, da bo v bodoče »Slovenski gospodar« tedensko glasilo Kmečke zveze za naše kraje. Ker bo prejemal tako od kmetijskih uradov, Kmetijske zbornice in od Kmečke zveze, dovolj snovi, bo gospodarska priloga v tem letu vsak teden tako urejena, da jo bo mogoče shranjevati.

Za enkrat vam moremo le to povedati o sebi za prihodnje leto. Radi bi pa ob novem letu povedali še nekaj: vsak dosedanji naročnik nam je pridobil vsaj po enega novega. Vi, ki to čitate, ga boste gotovo, ker ste prijatelj svojega lastnega glasila! že vnaprej Vam hvala, pa vso srečo, da zadenete najboljši dobiček!

Vojna

Zapadno bojišče

Tri možnosti nemške zapadne ofenzive

Vedno slabši gospodarski položaj sili Nemce v hitro odločitev na zapadu. Da izsilijo nemške čete na zapadni fronti zmagati ali propast, so dane vrhovnemu nemškemu poveljstvu po francoskih razmotritvah tri možnosti:

1. Obkrožitev francosko-angleške fronte s severa. Za ta primer bi morale glavne nemške sile udariti preko Belgije in njene prestolnice proti Ammiensu in na Pariz. To je stari nemški načrt iz leta 1914, samo da bi sedaj nemška vojska radi motorizacije lahko štirikrat hitreje prodirala kakor v začetku svetovne vojne.

2. Nemško levo krilo bi moralo brez ozira na nepristransko švico iznenada suniti na severno pobočje pogorja Jura in udariti preko Dijona na Pariz.

3. Tretji poskus napada bi se lahko izvedel s pomočjo klešč na podoben način kakor na Poljskem. Nemške čete bi se naj lotile istočasno napadalnega pohoda na severu preko Belgije in na jugu preko Švice. Na ta način bi se kakor klešče približale osrčju Francije ter se pognale nad Pariz. Ob vsej glavni bojni črti, ki jo ščiti francoska Maginotova linija, pa bi se držali Nemci obrambno in bi skušali s posameznimi večjimi ter manjšimi sunki nase pritegniti ter vezati čim več francoskih in angleških čet.

Moč angleške vojne sile na Francoskem

Angleški vojni minister Hore Belisha je navedel 11. oktobra v parlamentu podatke o dosedanji vojni sili Anglije na francoskih tleh. G. minister je rekel: »Leta 1914 smo v šestih tednih po napovedi vojne Nemčiji spravili v Francijo 148.000 mož, sedaj pa smo prepeljali v petih tednih po objavi vojne 158.000 mož. Naše sile so bile prepeljane v Francijo brez motenj in brez vsake nesreče. Do sedaj pa smo prepeljali v Francijo tudi že 25.000 motoriziranih vozil, všteti tu tudi tanke, od katerih so nekateri zelo veliki in tehtajo po 15 ali več ton. Pehota je oborožena s 50 strojnimi puškami in 16 puškami za borbo proti tankom in z ostalim orožjem, računajoč to orožje za vsak pehotni bataljon posebej.«

Posebni nemški ukrepi

Po poslušanju govora angleškega ministrskega predsednika in po nad triurni seji nemške vlade, o čemer poročamo pod zaglavjem »Kaj pravijo odgovorni činitelji«, je odredil Hitler posebne ukrepe vojaškega značaja na zapadnem bojišču. Dejal je, da se bo podal sam k svojim četam na zapad. Nemški vrhovni generalni štab se nahaja v bližini Siegfriedove obrambne črte, kar je dokaz, da bo začela Nemčija svojo veliko ofenzivo na zapadu. Prebivalstvo obmejnih nemških mest Aachen, Düsseldorf in več drugih mest v Porenju je dobilo nalog, da se pripravi na preselitev, v kolikor je še ostalo v teh mestih. Nemški obmejni begunci bodo nastanjeni po izpraznjenih judovskih šolah v Berlinu.

Francozi pognali v zrak tri mostove

V minulem tednu je vladalo na zapadnem bojišču deževno vreme z gosto meglo. Vršile so se le manjše praske med patroljami ter obstreljevanje iz topov na obeh

straneh. Največji dogodek preteklega tedna je bila po uradnem poročilu iz Berlina od Francozov izvršena razstrelitev treh mostov preko obmejne reke Ren. Razrušeni so bili poznani renski most pri Winterdorfu, pri Breisachu in pri Neunbergu. Ne-poškodovan je ostal le še most pri Strassburgu.

Dogodki na morju

Nasprotujoča si poročila o bitki angleških bojnih ladij z nemškimi bombniki

Angleško mornariško poveljstvo poroča, da je prišlo 9. oktobra zahodno od norveške obale do večje bitke med angleškimi bojnimi ladjami ter nemškimi bombniki. Angleško protiletalsko topništvo je sestrelilo tri nemške bombnike, medtem ko sta morala dva prisilno pristati na danskem ozemlju. En nemški bombnik je moral pristati v danskih vodah. Angleški opazovalci poročajo, da je sledila eksplozija in da je bilo letalo uničeno. En bombnik pa je moral pristati na norveškem ozemlju. Angleške bojne ladje niso utrpeli nobene škode. Nobena bomba ni zadela svojega cilja. — Angleško pomorsko poveljstvo poroča tudi, da so angleške bojne ladje v borbi uničile nemško podmornico.

Nemci trdijo o isti bitki, da se je razvila borba med nemškimi bombniki in angleškimi vojnimi edinicami južnozahodno od norveške obale. V tej borbi so nemški bombniki dvakrat zadeli angleške ladje.

Isti dan popoldne, 9. oktobra, kakor zgoraj označena bitka, se je vršila še ena. Ko so se pojavili v bližini južnozahodne norveške obale v spremstvu bojnih ladij nemški nosilci min in cistern, ki so imele nalogo oskrbeti nemške podmornice v njihovih oporiščih na Baltskem morju, se je razvila med angleškimi bojnimi ladjami in letali ter nemškimi edinicami bitka, v kateri so Angleži nemško brodovje razpršili.

Nemškim ladjam je uspelo, da so se umaknile v mraku.

Občutne izgube na obeh straneh

Angleško vrhovno mornariško poveljstvo je javilo 14. X., da je bila od nemških podmornic potopljena 29.000 tonska bojna ladja »Royal Oak«. Na ladji je bilo 1200 častnikov in mož. Rešenih je krog 414 mož. Potopljeni velikan je bil spuščen v morje novembra 1914 in je stal 550 milijonov dinarjev. »Royal Oak« je bila oborožena z 8 topovi kalibra 38.5 cm, 12 topovi 15.2 cm, 8 topovi 10.2 cm, 16 brzostrelnimi topovi po 4 cm, 18 strojnicami in 4 protiletalskimi topovi. Dolga je bila 189.12 m in široka 31 m.

Kot ena najstarejših angleških vojnih ladij je bila l. 1934. modernizirana in letos junija zopet uvrščena v aktivno službo. V svetovni vojni se je udeležila bitke pri Jütlandu in je bila v španski državljanski vojni težje poškodovana.

S torpediranjem omenjene ladje je utrpela v tej vojni angleška vojna mornarica drugo težjo izgubo. Kot prvo so potopile nemške podmornice matično ladjo za letala »Courageus«, ki je tudi spadala med obnovljene angleške vojne ladje. V minulem tednu so imeli tudi Nemci na morju težke izgube. Angleški rušilci so uničili 12. X. eno podmornico, 13. X. pa kar tri. Dve od potopljenih sta bili veliki in za kretanje na širokem morju zgrajeni. Nemška vojna mornarica je bila v tej vojni že ob 18 podmornic.

Kaj pravijo odgovorni činitelji?

Hitler ponovil mirovno ponudbo

V zadnji številki »Slov. gospodarja« smo priobčili Hitlerjeve mirovne predloge, katere je podal v svojem govoru pred državnim zborom v Berlinu 6. oktobra.

Dne 10. oktobra je otvoril nemški kancler v Berlinu vpričo večdesettisoč oseb novo vojno zimsko pomožno akcijo za leto 1939/40. Ob tej priliki je Hitler ponovil zgoraj omenjeno mirovno ponudbo s podarkom, da Nemčija nima razloga, da bi se bojevala z zapadom. Nemčija se je odločila, da bo v primeru, če bi bili njeni predlogi odklonjeni, vojno sprejela in potem borbo vzdržala tako ali tako. Kancler Hitler je dejal dobresedno: »Nas še tako dolgo trajanje borbe ne bo utrudilo. Pred nami je večno življenje naroda. Naj traja čas, v katerem bi moralo omagati življenje naroda, še tako dolgo, mi ne bomo omagali,

se ne bomo umaknili in v nobenem primeru ne bomo obupali.«

Francoski predsednik vlade za popolno zmago pravice

Isti dan kakor nemški kancler je govoril francoskemu narodu po radiju ministrski predsednik Daladier. V svojem mirnem in stvarnem govoru je francoski vrhovni državnik med drugim odklonil Hitlerjev mirovni predlog z besedami: »Kaj je rekel Hitler v svojem zadnjem govoru v državnem zboru 6. oktobra? Zasedel sem Poljsko. Zadovoljen sem. Napravimo sedaj mir! Toda mi to govorico že poznamo. Tako je govoril tudi po avstrijski zasedbi, nekaj mesecev nato pa so prišli na vrsto Sudeti. Ponovil je zatem zopet ista zagotovila, nekaj mesecev kasneje pa se je Nemčija polastila vse Češkoslovaške. Tudi tedaj so nam rekli v državnem zboru, da noče Nem-

Rusko pokroviteljstvo

Tri baltiške države pod ruskim pokroviteljstvom

Ker je odprla Nemčija ruskim sovjetom dostop na Poljsko, je izrabila mobilizirana Rusija ugodno priliko, da je po zasedbi pretežnega in najboljšega dela Poljske segla še po baltiških državah in je spravila doslej že tri pod svoj protektorat ali pokroviteljstvo. Rusko pokroviteljstvo na Baltiku je spremljano pri Estonski in Letonski z nenapadalno pogodbo in z istočasnim osnovanjem ruskih mornariških, le-

čija ničesar več. In isto se je ponovilo sedaj s Poljsko. Hitler je v imenu samoodločbe narodov, ki jo je postavil za geslo borbe nemškega naroda proti Versaju (tam je bil sklenjen mir z Nemčijo po prevratu), zasedel Dunaj, nato še Prago in končno Varšavo. Ali ti narodi, ki so postali žrtev njegovih osvojitvev, nimajo iste pravice do samoodločbe, kakor nemški narod? — Francija je storila vse za ohranitev miru. Ona ni zatirala nobenega naroda in ga tudi sedaj ne zatira. Zato je stvar, ki jo zastopam, pravična in zato jo bom tudi dovedel do končne zmage. Tako misli pri nas vsak poedinec, tako misli ves naš narod, in tako misli z njim vlada, ki vidi združene okoli sebe vse Francoze v obrambo domovine.»

Angleški ministrski predsednik zahteva obnovitev zaupanja sveta v Nemčijo

Angleški ministrski predsednik Chamberlain je 12. oktobra v parlamentu odklonil Hitlerjeve mirovne predloge z utemeljitvijo iz nedavne preteklosti, katera jasno govori, da je edino nemška vlada ovira za dosego miru. Nemška vlada je bila tista, ki je s svojimi ponovljenimi nasilnimi napadi oropala Evropo miru ter udarila v srca vseh njenih sosed občutek nevarnosti, ki nikoli ne mine, in strahu, ki vedno traja.

G. Chamberlain je zaključil svoj veliki govor z besedami: »Za sedaj ne moremo nemški besedi nič več zaupati. Samo dejanja nas še morejo prepričati. Besede ne več. Dejanja morajo priti, preden Anglija in naš junaški prijatelj Francija prenehata z vojno. Ko bo zaupanje sveta v Nemčijo obnovljeno, šele potem bomo reševali vprašanja, ki so boleča. Samo nemška vlada ima možnost, da ta predpogoj izpolni. Pred izbiro stoji, da ali s stvarnimi dejanji dokaže, da bo držala besedo in svoje obveznosti, ali pa, da traja vojna dalje. Naj Nemčija izbere!«

»Naj izrečejo topovi svojo besedo!«

Nemški kancler Hitler je poslušal z zunanjim ministrom Ribbentropom v svoji kanclerski palači v Berlinu po radiju prenos Chamberlainovega govora. Takoj za tem je sklical tri in pol ure trajajočo sejo, katere so se udeležili vsi najožji kanclerjevi sodelavci ter svetovalci. Posvet je končal Hitler z nagovorom, v katerem je izrekel pričetek hude zapadne ofenzive napovedujoče besede: »Vsaka misel na kako mednarodno konferenco, ki naj bi v Evropi ponovno vzpostavila mir, je sedaj brezupna. Sedaj naj izrečejo svojo besedo topovi!«

talskih in kopnih vojaških oporišč za obojeno silo.

Rusko pokroviteljstvo v Estoniji je rodilo odstop dosedanje desničarsko-diktatorske vlade, kateri je že sledila nova levičarska, katero tvorijo boljševiški agenti pod predsedstvom Ulrotsa. Po spremembi režima so izbruhnili nemiri, pri katerih je bil ustreljen od boljševiziranih levičarjev sin predsednika bivše vlade Ilmar Tonison. Nova estonska vlada je napovedala takoj ob nastopu izvedbo agrarne reforme.

Za Estonijo in Letonsko je sledila pod rusko pokroviteljstvo tretja baltiška država Litva, s katero so se pogajali sovjeti od 3. do 10. oktobra. Po nenapadni pogodbi je priznala Rusija Litvi Poljakom odvzeto Vilno z okolico pod pogojem, da sme vzdrževati v tem važnem mestu in drugih litvanskih obmejnih postojankah svojo kopno vojsko ter letalstvo in utrditi mejo Litve napram Nemčiji. Rusko-litvanska pogodba je sklenjena na 15 let in se podaljša sama ob sebi še za deset let, ako se ne odpove eno leto pred potekom 15 letnega roka.

Kaj se skriva za ruskim pokroviteljstvom

Švedsko časopisje trdi, da se skriva za ruskimi nenapadnimi pogodbami z baltiški državami zaenkrat še prikrita zasedba, kateri bo sledila priključitev Letonske, Estonije ter Litve v zvezo ruskih sovjetskih republik. V najkrajšem času je treba pričakovati, da bodo sestavljene v omenjenih treh baltiških državah komunistične vlade. Od trenutka vkorakanja sovjetskih čet v baltške države o njihovi samostojno-

sti ali svobodi ni več mogoče govoriti. Sovjetske čete so s svojo navzočnostjo že zaščitnik komunistične akcije in njena vojaška pomoč.

Odpor Finske

Ko se je približala sovjetska Rusija z isto nenapadalno pogodbo, kakor jo je vsilila imenovanim trem baltiškim državam, še četrti in najbolj severni — Finski, je začela na odpor. Finska je sicer izrazila pripravljenost za pogajanja z Rusijo, a ji je odklonila vse predlagane vojaške ugodnosti na svojem ozemlju. Radi odklonilnega stališča Fincev so zbrali Rusi pri Leningradu nekaj stotisoč mož broječo armado. Okrog 250.000 ruskih vojakov je bilo 10. oktobra samo še 30 km oddaljenih od mej Finske. Radi tolike ogroženosti je odredila finska vlada mobilizacijo, je pustila razpostaviti na več mestih protiletalske topove in zapovedala izpraznitev vseh svojih večjih mest in obmejnih krajev, ki mejijo na Rusijo.

V zvezi s pogajanjem med Rusijo in Finsko je šel v rusko zunanje ministrstvo poslanik Združenih držav Severne Amerike, da s tem pokaže zanimanje Amerike za Finsko. Isti korak sta storila tudi poslanka Švedske in Norveške, ki sta zvezani s Finsko v skupini skandinavskih držav.

Sestanek vladarjev skandinavskih držav

Z ozirom na dogodke v Baltiku in predvsem radi odpora Finske je sklical švedski kralj Gustav za 18. oktober v Stockholmu važen sestanek, na katerega so bili povabljeni: danski kralj Kristijan, norveški kralj Haakon in finski predsednik general Mauerhein. Vladarje so spremljali na posveti tudi zunanji ministri omenjenih držav.

Preselitev Nemcev

Vprašanje narodnih manjšin je ostalo po svetovni vojni zmeraj predmet ne samo nedejavnega zanimanja, marveč tudi resne brige meddržavne in mednarodne politike. Mirovne pogodbe, ki so bile po koncu svetovne vojne sklenjene, so vpostavile narodne države, niso pa mogle državnih mej potegniti tako, da bi bile posamezne narodnosti tudi po narodnem in državnem ozemlju strogo ločene med seboj. Tekom stoletij so se namreč narodnosti v Evropi tako pomešale med seboj, da jih ni mogoče ločiti po strogih mejah narodnih držav. Kakršna koli bila politična karta Evrope, narodne manjšine bodo vedno obstojale v večini držav, kar zlasti velja za srednjo, vzhodno in južno Evropo. Vrhovno obrambo narodno-manjšinskih pravic je po svetovni vojni prevzela Zveza narodov v Ženevi. Mnogo res ni storila na tem področju, kakor tudi ne na drugih področjih, toda za najbolj stiskane narodne manjšine je vendar bila nekako zatočišče.

Nemčija je po izstopu iz Zveze narodov tudi v vprašanju narodnih manjšin šla svojo pot. Najprej se je poslužila vzajemnostnih pogodb z drugimi državami, da bi v teh državah zajamčila nemški narodni manjšini varstvo in manjšinske pravice. Tako pogodbo je n. pr. sklenila s Poljsko. Ta pogodba temelji na podlagi vzajemnosti, to se pravi: Nemci v Poljski naj imajo toliko pravic, kolikor jih bodo dobili Poljaki v Nemčiji. Med tem pa je narodni socializem vedno naprej in vedno bolj razvijal svoje osnovno načelo: en narod, ena država, en voditelj. Na osnovi tega načela je bila Avstrija pridružena Nemčiji, sudetski Nemci ločeni od Čehov ter priključeni rajhu (pozneje je sledila okupacija Češke v obliki protektorata), postavljena zahteva Gdanska, poljskega koridorja in Šlezije (sledila je naposled razdelitev Poljske med Nemčijo in Rusijo).

Nova stopnja v razvoju navedenega narodno-socialističnega načela je repatriacija (patria = domovina, repatriacija = zopetno vdomovinjenje) tistih Nemcev, ki živijo kot manjšina v državah, nad katere

Ranjen nemški vojak piše s pomočjo sanitetnega vojaka in usmiljene sestre pismo svojem

se ne more raztegniti državna suvereniteta Nemčije. Ti Nemci naj se izselijo iz teh držav ter vrnejo v Nemčijo kot domovino svojih prednikov. Tako bodo preseljeni Nemci iz južnega Tirolskega, ki sedaj pripada Italiji. Tako so se že začeli vračati Nemci iz baltičkih držav: iz Estonije, Letonije in Litve, ki so sedaj postale na osnovi pogodbe med Nemčijo in Rusijo ruski

Nova Hitlerjeva telesna straža

protektorat. V Estonski je bilo kakšnih 20.000 Nemcev, v Letonski okoli 60.000, v Litvi preko 40.000. Nemci so naseljeni v teh krajih od 13. stoletja ter so prišli tja s prodorom nemškega viteškega reda v te pokrajine. Sedaj jih nemške ladje že odvažajo iz teh krajev v Nemčijo. Nemci morajo nagloma prodati svoje nepremičnine in premičnine. Estonska vlada je tem izseljencem prepovedala vsak izvoz zlata, platina, draguljev, gotovine in vrednostnih papirjev. S seboj smejo vzeti največ 15 latov, to je okrog pet mark, vse stroške za prevoz nosi nemška vlada. Kdor se noče izseliti, izgubi vse manjšinske pravice. Za Nemce, ki ostajajo v teh državah, ne bo več nemških šol, nemških društev, sploh ne nemškega kulturnega življenja. Iz baltičkih držav preseljene Nemce namerava Nemčija naseliti v zahodnem delu Poljske, v Pomorjanskem in Poznanjskem, da tamkaj ojači šibko nemštvo. Kakor poročajo angleški listi, bo Nemčija s preseljevanjem Nemcev nadaljevala ter pridejo za južnotirolskimi in baltičskimi Nemci na vrsto Nemci v južno-vzhodnih državah Evrope: v Romuniji, Madžarski in v Jugoslaviji.

Teh Nemcev je v Romuniji 750.000, na Madžarskem 480.000, v Jugoslaviji pa okoli pol milijona, v Sloveniji sami jih je 30 do 40.000. Kaj pravi uradna Nemčija o preselitvi Nemcev iz teh držav? Službeni nemški list »Diplomatsko-politična korespondenca« pravi: »Nemčija stremi za tem, da zopet vdomovini vse Nemce, ki živijo v inozemstvu, posebno tudi one, ki živijo na Balkanu. Nemčija bo z balkanskimi državami sklenila sporazume, slične sporazumu, ki je bil poletni sklenjen z Italijo o izselitvi tirolskih Nemcev. Po tem načrtu bi Nemčija vrnila v domovino

okrog 2 milijona Nemcev, ki živijo na Madžarskem, v Romuniji in v Jugoslaviji.« Nemški časnikarji so se v imenu inozemskih Nemcev obrnili na uradno nemško mesto ter so prejeli tole pojasnilo: Nemčija ne more dopustiti, da bi ti po južno-vzhodni Evropi in drugod raztreseni Nemci ostali za vselej narodna manjšina. Poleg tega narodnega pa je še tudi gospodarski razlog. Nemčija želi ostati kucec poljedelskih pridelkov teh treh držav. Zaradi znižanja nemškega izvoza v te države je padel močno priliv deviz (menic), a izvozniki zahtevajo od Nemčije plačilo v gotovini, to je v devizah. Zato je Nemčija prisiljena pribaviti si devize na nov način. V tem je tisti globlji gospodarski pomen načrta za izselitev nemških narodnih manjšin iz teh držav. Posestva, podjetja in dobroimetja v bankah Nemcev se bodo zamenjala za devize, s katerimi bo Nemčija mogla plačati dobave iz teh držav. Premoženje Nemcev v Madžarski, Romuniji in Jugoslaviji je preračunano na več milijard mark in s tem bo Nemčija za daljšo dobo popolnoma oskrbljena z dobavami življenjskih potrebščin, ker tudi te države niso v stanju, da bi plačale nemško posest v gotovini. Izseljenci pa bodo dobili v Nemčiji popolno odškodnino za vse, kar so pustili v dosedanji domovini. Nemška vlada je prepričana (s tem se uradno pojasnilo obrača na inozemske Nemce same), da bodo pripadniki nemških manjšin v teh državah zvesto sledili klicu za preselitev. Doslej so vsi ti Nemci disciplinirano sledili vsem navodilom voditelja nemškega naroda; zato ne more biti dvoma, da bodo tudi sedaj, ko bodo prejeli uradni poziv, izvršili to začasno žrtve, ki jim bo bogato poplačana.

Kmet iz romunske Besarabije, o kateri zatrjujejo ruski sovjeti, da je ne bodo zahtevali zase, dasi je spadala pred svetovno vojno pod Rusijo

Ali si že obnovil naročnino?

„Slov. Gospodar“ stane:
za vse leto 32 din, za pol leta 16 din, za četrt leta 9 din.

457 volilcev za senatne volitve v dravski banovini

Kakor je »Slov. gospodar« že parkrat beležil, se bodo vršile volitve po vsej državi v senat dne 12. novembra. Po banovinskem Službenem listu je za senatne volitve v naši banovini 457 volilcev. Med temi je 50 članov banskega sveta, 4 župani avtonomnih slovenskih mest in 403 podeželski župani. Po posameznih okrajih so razdeljeni volilci takole: okraj Brežice ima 20 volilcev, med njimi 18 županov; mesto Celje ima 3 volilce, in sicer 2 banska svetnika in 1 župana; okraj Celje ima 25 volilcev, od katerih je 22 županov; Črnomelj 12 volilcev (11 županov); Lendava 12 volilcev (11 županov); Dravograd 13 volilcev (12 županov); Gornji grad 10 volilcev (9 županov); Kamnik 22 volilcev (20 županov); Kočevje 15 volilcev (13 županov); Konjice 7 volilcev (6 županov); Kranj 20

volilcev (17 županov); Krško 19 volilcev (17 županov); Laško 9 volilcev (7 županov); Litija 18 volilcev (17 županov); mesto Ljubljana 5 volilcev (1 župan); okraj Ljubljana okolica 29 volilcev (28 županov); Ljutomer 14 volilcev (12 županov); Logatec 13 volilcev (12 županov); mesto Maribor 4 volilce (1 župan); Maribor desni breg 21 volilcev (19 županov); Maribor levi breg 23 volilcev (22 županov); Murska Sobota 19 volilcev (17 županov); Novo mesto 24 volilcev (22 županov), mesto Ptuj 2 volilca (1 župan); okraj Ptuj 32 volilcev (30 županov); Radovljica 20 volilcev (18 županov); Slovenjgradec 16 volilcev (15 županov); Škofja Loka 12 volilcev (11 županov); Šmarje 20 volilcev (19 županov).

Po krščanskem svetu

Značajan študent — papež. Ko je bil kardinal Pacelli izvoljen za papeža, je bila med prvimi častitkami, ki so dospele, častitka 82 letnega profesorja Nevianija. Neviani je deloval na rimski gimnaziji Visconti ter je bil profesor sedanjega papeža. V razgovoru, ki ga je imel s sodelavcem vatikanskega glasila »Osservatore Romano«, opisuje profesor Neviani sedanjega papeža kot dijaka velike bistroumnosti, marljivosti in discipline. Z Nevianijem je na isti gimnaziji deloval profesor Della Giovanna. Ta izvrstni vzgojitelj je imel navado, da je svojim učencem od časa do časa dovolil, da so pred vsem razredom prebrali svoje spise. Ko je prišel dijak Evgen Pacelli na vrsto, je začel brati prav lepo sestavljeno razpravo o sv. Avguštinu in njegovem nauku. Součenci so bili iznenadeni in nekateri so začeli delati porogljive opazke na l tem »prepobožnim predmetom«. Dijak Pacelli se ustavi, pogleda součence ter mirno izjavi: »Čudim se, da tako malo poznate sv. Avguštin.« Profesor prekine razgovor med dijaki ter reče: »Pacelli ima prav.« Od takrat je ugled po pravi izobrazbi hrepenečega in

značajnega dijaka Pacellija zrasel med dijaki in profesorji.

Po radiu spreobrnjen. V Zedinjenih državah Severne Amerike je vzbudilo veliko zanimanje spreobrnjenje enega najslavitejših ameriških novinarjev Heywooda Brouna. Broun je predsednik ameriškega novinarskega strokovnega društva. Njegove članke čitajo milijoni ljudi. O svojem spreobrnjenju iz protestantizma v katolicizem je Broun izjavil: »Moj prestop v katoliško Cerkev ni časovni sklep. Da postaneš katoličan, ne zadostuje, da rečeš prve mu duhovniku, ki ga srečaš: Hočem vstopiti v katoliško Cerkev. Človek mora biti globoko prepričan, da je to prava Cerkev. Verovati mora, da je Bog sam sebe ljudem razodel. Mora se z vsem svojim bitjem odločiti za Boga.« Ko so ga vprašali, kaj je bil neposreden povod njegovega spreobrnjenja, je odgovoril: »Radio.« Broun je namreč skrbno poslušal predavanja, ki jih je imel v radiu katoliški duhovnik Sheens in ki jih prenaša 50 emisijskih postaj. Ta predavanja so vzbudila v Brounu željo po spoznanju resnice, ki jo je našel v katolicizmu.

Newall, šef angleškega letalstva, katero je raztrosilo po Nemčiji iz zraka na milijone letakov

Brezbožniška organizacija v Rusiji postavlja na čelo svojih društev in zvez ljudi z zvanečimi imeni. Osebe brez imena se ne povzpejo visoko. Poročali smo že, da je soproga predsednika ljudskih komisarjev in zunanjega ministra Molotova bila odlikovana s častjo predsednice zveze brezbožniških ženskih organizacij. Postal je tudi pristo mesto predsednika brezbožniške mladinske zveze v Moskvi. Izpraznjeno pa je to mesto radi odstopa mladega Litvinova. Ko je namreč padel oče kot zunanji minister, je bil tudi odstavljen sin kot predsednik moskovske brezbožniške mladine. Ko se je ugibalo o njegovem nasledniku, so se oči vseh obrnile k mlademu Vorošilovu, sinu ruskega maršala in vojnega komisarja Vorošilova. Mladi Semjon Vorošilov je vzrastel v brezbožniški organizaciji, kateri pripada že od svojega šestega leta. Zavzemal je že v otroški skupini brezbožnikov vodilno mesto. S svojim 16. letom je bil postavljen na čelo brezbožniške mladine v Moskvi. Ko je prevzel to mesto, je imel govor, v katerem je razpravljal o nalogah ruske boljševidne mladine. Največja in najvažnejša naloga sovjetske mladine, tako je izjavil, je pospeševanje borbe zoper Boga in vero. Njegov oče mu je o tej priliki poslal brzozjavno čestitko.

Radi pomanjkanja bencina se peljejo v Rimu iz cerkve novo poročeni par in gostje na navadnih kolesih

Hčerki rajnega poljskega maršala in ustanovitelja povojne Poljske Pilsudskega ob prihodu v London

Mussolini otvarja z zamahljaji s krampom izboljševalna dela

Novice

Osebnosti

Nova duhovna svetovalca. Za knezoškofijska duhovna svetovalca sta bila imenovana g. p. Alojzij Žužek, mariborski jezuit in zlatomašnik, ter p. Gabrijel Planinšek, gvardijan frančiškanskega samostana v Mariboru.

Nesreče

Od avtomobila povoženi umrl. Poročali smo zadnjič, kako se je znašel v tako zvanem limbuškem drevoredu v mariborski okolici med tovornim in osebnim avtomobilom 60 letni tesar Anton Šaupel, katerega so prepeljali v mariborsko bolnišnico s prebito lobanjo in s strtima nogama. Tesar je v bolnišnici podlegel prehudim poškodbam, katere mu je prizadejal osebni avto.

Za las ušel smrti pod vlakom. Na postajališču Sv. Ožbalt ob Dravi se je zgodila zadnje dni nesreča, ki bi bila skoraj terjala mlado življenje. 13 letni meščanskošolski učenec Hubert Dittinger od Sv. Ožbalta se je vračal zvečer z vlakom iz Maribora proti domu. Malo pred domačo postajo je odprl Dittinger vrata vagona in se je podal na stopnico, da bi prešel v zadnji voz. Komaj pa je bil na stopnici drugega vagona, je zgubil ravnotežje in padel z vozečega vagona. Slučajno se je kolo železniškega voza le osmuknilo ob šolarjevo nogo in so nevidne oddali v bolnišnico samo z zlomom noge v členku.

Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede ter trpe zaradi tega prav pogosto na trdi stolici, naj pijejo vsak dan čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni prabi.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

Podsut od skladovnice drv. V čeršaški tovarni za lepenko na Sladki gori ob Muri se je zrušila skladovnica za kuhanje določenih in zloženih drv na 33 letnega delavca Avgusta Novaka. Drva, katerih je bilo kakih deset vagonov, so tako pokopala nesrečnega Novaka, da so ga rešili tovariši šele čez eno uro. Iz Maribora poklicani reševalci so smrtnonevarno poškodovanega koj odpeljali v bolnišnico, a je umrl kmalu po prepeljavi. Rajni zapušča ženo in dva nepreskrbljena otroka.

Sreča v nesreči. Pri gradu Turniš pri Ptujju je zaneslo s precejšnjo brzino vozeči avto v drog za električno napeljavo. Sunek je bil tako močan, da se je drog dvakrat prelomil, kar je povzročilo prekinitev električnega toka, tako da je bil Turniš brez razsvetljave. Avto je pri tem vrglo na travnik, kjer se je prevrnil. Prednji del avtomobila je čisto zdrobljen, prav tako tudi streha. Šoferju se ni nič zgodilo. Nesreča je nastala zaradi napake v motorju.

Starček in mlad fant utonila v plitvi vodi. 70 letni Franc Knödl v Grabah pri Gornji Radgoni se je iz jeze napil in se je podal nato s škafofom po vodo v 80 cm globoko mlako. Pri zajemanju mu je spodrsnilo, padel je v vodo, v kateri ga je našla žena že pozno zvečer utopljenega. — V Zavrtniku v Šmartnem pri Litiji je bil zaposlen pri svoji teti na mali kmetiji delavec Karel Propst. Zadnje dni se je podal v gozd po steljo. Na strmih hribu v hosti mu je spodrsnilo, kobalil se je navzdol in se hudo udaril na sence. Nezavesten je zdrčal v potok, priletel z usti v vodo in se zadušil.

Bivši cestar in posestnik smrtno ponesrečil. Josip Brodar, bivši cestar in posestnik iz Mlinš pri Zagorju ob Savi, je naložil s svojima sinoma na višje ležečem kraju nad hišo voz žaganic in so jih zapeljali kar sami navzdol. Brodar je skušal prehitro drveči voz zadržati s kolcem, a ga je vrglo pod kolesa in je dobil tako

hude poškodbe, da jim je podlegel kmalu po nesreči.

Razne novice

Cenj. čitateljem! Radi pomanjkanja prostora smo morali v tej številki izpustiti povest »Berač Luka«.

Vrednost narodno - obrambnih blokov. Prosvetno društvo Pobrežje pri Mariboru je prejelo od tako zvanih naprednih društev vabilo na skupni sestanek društev v Pobrežju, ki bi naj bil osnova za ustanovitev narodno-obrambnega bloka. Ker eno gori navedenih društev skupno s sestrico na Pobrežju doslej ni kazalo mnogo smisla za narodno vzgojo in bi nas strupen žolč iz njihovega tabora že davno moral uničiti, je Prosvetno društvo iz previdnosti počakalo, da se izkaže, koliko je ponujeno prijateljstvo iskreno. In glejte, glejte! Volkovi so si nadeli nedolžne ovčje kožuhe ter nas povabili v svate. Po gornjem sestanku se je izvršil na »Slomšekov dom« junaški napad (že drugi!). Na odru so se vršile priprave za igro »A njega ni«. V trenutku zažvenkečejo šipe in kamen prileti na oder. Napad s kamenjem, razbijanje šip na društvenih domovih! Kdo so bili, sram jih bodi! Na skupne sestanke pa nas ne vabite več! Če se v narodno-obrambnih blokkih objemajo bratje Sokoli in sodrugi Vzajemnosti, naj se bratijo! Nas pa pustite, da moremo delati!

Nova železniška postaja. Zadnje nedelje je vuhredški gospod župnik blagoslovil novo železniško postajo na progi Maribor—Holmec, in sicer Janžev vrh-Remšnik. Postaja je bila zgrajena na posredovanje bivšega poslanca Gajšeka v dobrem mesecu in bo zlasti služila Vuhredčanom in Remšničanom, pa tudi drugim okoliškim vasem.

Vreme v septembru. Najtoplejši dan v letošnjem septembru v Mariboru je bil 1. september z 29° C, najhladnejši pa dne 30. septembra, ko smo imeli 1.5° C pod ničlo. Dežja je padlo v 12 deževnih dneh 58.8 milimetrov. Lani je padlo v septembru dež-

V mrežah greha

»Izvrstno!« je veselo vzkliknila Alojzija.
»Ali bi lahko šli v nedeljo?«
»Lahko!«
»Dobro! Ob sedmih se pripeljem z avtom pred zavod po vas. Moja žena se bo peljala zraven.«
»O, hvala lepa, gospod Štern!«

V nedeljo je bilo zelo lepo vreme, kakor nalašč za izlet z avtom. Ob sedmih se je pred zavodom ustavil avto. Alojzija je bila pripravljena in je takoj prisledla.

Avto je hitro drčal po lepi cesti. Potniki so le tuintam spregovorili kako besedo. Gospod Štern ni imel časa, ker je šofiral, gospa pa je bila bolj molčeca ženska.

Ko se je avto ustavil pred jetnišnico, je gospa rekla, da bo počakala v avtu, ker bi jo pogled na jetnike preveč razburil. Tako sta Alojzija in Štern sama šla v sprejemnico in čakala na Štefana.

»Alojzija!« je veselo vzkliknil jetnik, ko je stopil v govorilnico. »Kako presenečenje!«

»Štefan, to je gospod Štern, o katerem sem vam že pisala. Zanima ga vaša zadeva in bi rad govoril z vami.«

Sedli so. Štefan je mirno odgovarjal na Šternova vprašanja, ta pa je opazoval njegov obraz. Ko sta končala z razgovorom, je vzkliknil Štern:

»Vi ste grozno trneli!«

»Ne bolj, kakor sem zaslužil,« je smehljaje odvrnil jetnik.

»Rešiti vas hočem.«

»Kako?« je začudeno vprašal Štefan.

»To prepustite meni in mirno čakajte!«

»O, hvala lepa!«

»Sedaj pa mi povejte, ali morda česa potrebujete?«

»Prav ničesar.«

»Morda bi hoteli kaj dobrega jesti ali piti?«

»Hvala! Tu imamo vsega dovolj.«

»Morda bi vam mogel dati kako sliko ali podobo za vašo celico?«

»Če ste res tako dobri, da bi mi kaj dali, lepo prosim, če bi mi hoteli poslati stenski križ, da bi ga obesil nad posteljo.«

Štern je prebledel. Štefan je to opazil in se spomnil, da ima juda pred seboj.

Nastala je mučna tišina, katero je prekinila Alojzija:

»Štefan, jaz vam prinesem križ. Zakaj mi niste že prej rekli, da bi ga radi imeli?«

Štern se je medtem zbral.

»Neumnost, gospodična! Ponudil sem se, da mu dam, kar bo želel. Če želi križ, ga bo dobil. Ali mu morda jaz ne bi smel kupiti križa?«

»O, pač!« je odvrnila Alojzija, kateri je bilo žal, da se je sploh oglasila.

»Kmicie, dobili boste križ! Kar Štern obljubi, to izpolni.«

(Dalje sledi)

Kmetovalci!

Uporabljajte Redin novi prašek za rejenje svinj.

Redin preprečuje pogoste svinjske bolezni, jača kosti, veča apetit in pospešuje prebavo ter hitro debeljenje svinj. Cena 1 zav. 6 din. Poštnina po povzetju za 1, 2, 3 ali 4 zav. 6 din, za 5 in več zav. 12 din.

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:
Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptujju:
Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

KOLEDAR

„Slovenskega gospodarja“

za leto 1940 je že izšel!

Koledar ima žepno obliko, je vezan v celo platno, ima svinčnik in žep za denar, torej služi lahko tudi kot denarnica, in ima poleg 272 strani raznih potrebnih člankov, tabel in knjigovodstva še precej praznega papirja za beležke. — Koledar stane 10 din, po pošti pošiljamo samo na prednakazilo 11 din.

TISKARNA SV. CIRILA

Maribor — Ptuj

ja komaj 15.1 mm. Najvlažnejši dan v letošnjem septembru pa je bil 21. s 100% vlage v zraku.

Proč s komarji! Kako? Vzemi pločevinast pokrovček od škatle za mažo za čevlje, pribij jo na dolgo palico, da dosežeš do stropa, nalij na dno malo olja, približaj se in pokrij na stropu komarja. Tako poloviš vse. Če je na steni, splaši ga, da zleti na strop.

Obrtniški učni tečaji v Mariboru. Mariborska poslovalnica Zavoda za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI zbira prijave za sledeče tečaje: za knjigovodski tečaj, mojstrska izpitna predavanja, za avtogeno-varilni tečaj, za šauerjev krojni tečaj in mizarški risarski tečaj. Prijaviti se je v pisarni poslovalnice v Vetrinjski ulici 11, I. nadstropje, med dopoldnevnimi uradnimi urami, kjer se dobijo tudi eventualna tozadevna pojasnila.

Kaj čakate? Ali hočete zopet naročiti cenik šele potem, ko bo istega zmanjkalo. Pišite še danes trgovski hiši Štermecki, Celje po novi cenik in vzorce. 1573

Obžalovanja vredni slučaji

Vlom v stanovanje. V Mariboru v Valvazorjevi ulici je bil v minulem tednu izvršen od neznanca vlom v stanovanje tekstilne delavke Matilde Mihec, ki je oškodovana za 2500 din.

Število zločinov znatno raste. »Slov. gospodar« je že obvestil čitatelje, da so orožniki iz Selnice ob Dravi prijeli ob severni meji pri Sv. Duhu nevarnega ptiča v osebi 25 letnega Valentina Štruklja. Koj po aretaciji je priznal šest vlomov, katere je izvršil po bližnji okolici Maribora. V teku

preiskave pa je naraslo število vlomov na osemnajst.

Tati so se spravili nad čebele. Iz Bučke na Kranjskem poročajo, da je ukradel nekdo v noči posestniku Janezu Pungerčiču na Slemenu dva težka panja čebel. Na strmi poti je tatu spodrsnilo, da je padel, vratca enega panja so se odprla in čebele so uzmoviča tako opikale, da je panj odvrigel in pobegnil. — Francu Žnidaršiču, posestniku na Jermanvrhu, je zginilo v noči troje težkih in 700 din vrednih panjev. — Posestniku Janezu Železniku z Jermanvrha je ukradel neznanec dva panja čebel in mu je povzročil 300 din škode.

Troje konjskih oprem ukradenih. Posestniku Jožefu Žibretu na Slemenu pri Bučki na Kranjskem je sunil tat v noči troje 2000 din vrednih konjskih oprem.

Vlom v Toplicah na Dolenjskem. Neznani nočni vlomilci so vdrli v skladišče trgovca Jožefa Kapša v Toplicah na Dolenjskem. Odnegli so raznega usnja ter podplatov za 8000 din in zginili brez vsake sledi.

45 let prebil po zaporih in že zopet pod ključem. Orožniki iz Krškega so zaprli Mihaela Hudoklina, ki je pobegnil letos dne 16. avgusta iz zaporov v Novem mestu. Aretirani je doma od Sv. Križa pri Kostanjevici, 57 let star, po poklicu krojač in je presedel po zaporih že 45 let.

Izpred sodišča

Ostra kazen za uboj. Pri posestniku Martinu Grahovniku v Nebovi v občini Košaki pri Mariboru je bil Franc Pukner od leta 1935 na hrani in stanovanju. Delal je pri gospodarju, pa tudi pri sosedih, a je prišlo večkrat do obračunavanja med obema. Letos septembra je popravljaj Grahovnik deske pri ribniku in se je vrnil ves zmučen domov, da bi nakrmil živino. Ko se je podal na skedenj, da bi nametal z vilami kreme, je zagledal v senu spečega Puknerja. Pukner je celo planil proti gospodarju in mu grozil. Grahovnik se je najbrž zbal nasilnega najemnika in ga je tako hudo udaril z vilami, da se je zgrudil. Na tleh ležčega je še obdelal z vilami tako, da je Pukner umrl na posledicah. Grahovnik je dne 12. oktobra pred mariborskim velikim senatom priznal dejanje in je bil obsojen radi uboja na pet let težke ječe.

Požari

Pri Sv. Florijanu pri Topolščici je v stoletni koči siromašnega starčka Antona Brložnika izbruhnil požar, ki je do temeljev uničil njegovo skromno domačijo. Zgoreli so koča, hlev, listnjak in malo gospodarsko poslopje. Ko je bil listnjak že ves v plamenih, so se ljudje, ki so gasili, spomnili, da v njem spi 83 letni občinski revež Jakob Žak. Ker je bil naglušen in na pol slep, požara ni niti opazil. Pogumen mož je vdrl v goreče poslopje in skozi plamene rešil spečega berača. Posestnik Brložnik ima okoli 20.000 din škode, ki ni krita z zavarovalnino.

V Sitežu pri Stopercih v okraju Rogatec je zgorelo 10.000 din vredno gospodarsko poslopje posestnice Marjete Šalamun.

V Apačah na Dravskem polju je uničil ogenj domačijo posestnice Marije Valentan, ki ima pet majhnih otrok in se nahaja njen mož v Nemčiji.

Nočni ogenj se je pojavil v zidanem in z opeko kritek gospodarskem posloppju posestnika Franca Kalana na Golniku v bližini zdravilišča za jetične. Ljudje so rešili živino. Ker je bilo poslopje polno sena, stame ter listja, je zgorelo do tal.

Kozolec je zgorel posestniku Jožetu Lombarju v Sp. Beli, občina Preddvor na Gorenjskem. Požar je bil podtaknjen iz maščevanja. Škoda znaša 3000 din.

*

Nepoštena služkinja

Zrkovce pri Mariboru, 10. oktobra.

Iz Zrkovc pri Mariboru smo prejeli tole obvestilo:

Dne 2. oktobra je prinesel posestnik Anton Šlamberger iz Zrkovc domov 18.000 dinarjev, ki jih je dobil za zavarovalnino od nedavno pogorele hiše. Denar je spravil v ročno blagajno ter jo zaklenil med obleko v omari v spalnici. Nekaj dni zatem pa je Šlamberger od soseda izvedel, da je njegova služkinja, 25 letna Genovefa Majheničeva plačala v Sagadinovi gostilni pol litra vina s tisočakom. Tam je služkinja rekla, da so jo poslali po vino lovci.

Šlamberger je odšel domov, preštel denar ter našel, da mu manjka tisočak. Ob enem je Šlamberger šele sedaj ugotovil, da mu služkinja že dve leti krađe denar ter da mu je do sedaj že pokradla do 7000 din. Tako je posestnik Šlamberger prodal pred dvema letoma vole za 4000 din, kmalu nato pa mu je zmanjkalo od denarja 2000 din. Takrat je prišlo med posestnikom in ženo do nastopov, pri katerem sta zakonca očitala drug drugemu tatvino. Najmanj pa sta zakonca Šlambergerjeva slutila, da bi bila Majheničeva tista, ki je kradla denar.

Služkinja Majheničeva je dnevno vozila v Maribor na trg mleko ter se po navadi vračala domov precej pozno in vinjena. Zdaj je okradeni posestnik izvedel, da je nepoštena služkinja tudi drugim, posebno pa fantom plačevala pijačo. Služkinja je skrajaj tajila tatvine, ko pa so našli pri njej ponarejen ključ od blagajne, pa je priznala, da je ukradla 1000 din. Ostalo še sedaj zanikava. Pri aretaciji so tudi ugotovili, da je bila strastna kadilka, in sicer je kadila najboljše cigarete. Oddali so jo v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

Oglas reg. pod S. br. 5839 I. III. 1939.

Slovenska Krajina

Širom Prekmurja. Ko človek mimogrede opazuje naše kmetije, se mu podzavestno vsiljuje misel, kako je to mogoče, da pri nas propadajo nekatere nekoč tako dobro stoječe kmetije. Res je, da so deloma temu krive vremenske razmere; kajti vsako leto pride kaka vremenska nesreča — suša, povoden in še povrh nadležne miši — a vendar moramo glavni vzrok propadu iskati v klasifikaciji naše zemlje, ki je klasificirana še po ogrskem sistemu. Priznati sicer moramo, da naša zemlja ni slaba, nikakor pa ni toliko boljša, da bi bil davčni količnik pri nas 30, dočim je v ostalih predelih Slovenije 20 in 18. Torej je nujno potrebno, da se naša zemlja na novo klasificira in količnik zmanjša, ker ljudje ne zmorejo plačevati tako visokega davka, zato so rubeži na dnevnem redu, s čimer se vzbuja nezadovoljstvo ljudstva. Poleg navedenega je nujno potrebno, da se pri nas začne z novimi javnimi deli, s čimer se bo dala primerna zaposlitev brezposelnemu delavstvu. Je že namreč skrajni čas, da se reka Mura, ki malone vsako leto povzroča prebivalstvu Obmurja večmilijonsko škodo, temeljito zregulira in se nevarnost poplav enkrat za vselej odstrani. Čudno, da se s temeljitimi deli še ni začelo, ko pa so potrebni krediti že davno odobreni.

Murska Sobota. Nabiralna akcija naše prostovoljne gasilske čete je kar dobro uspela. Nabrali so nekaj nad 9100 din. Denar bodo uporabili za zgradbo novega prepotrebne gasilskega doma. — Za zdravstvenega svetnika pri okrajnem načelnstvu je postavljen dr. Albin Gregorc.

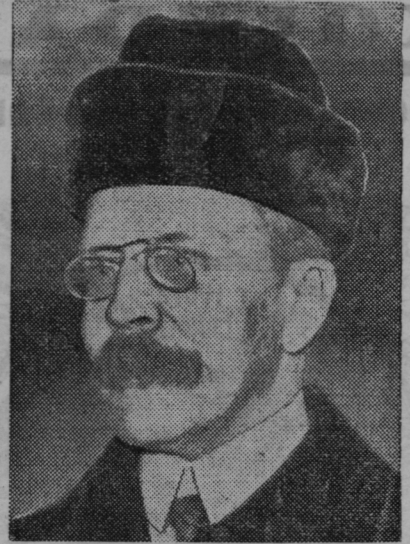
Brezovica. Nekatere zanima, kako je prišlo pri nas nedavno do preliivanja krvi, zato zadnje poročilo nekoliko dopolnimo. Ob koncu prejšnjega meseca so pri posestniku Ternar Jožefu kožuhali koruzo. Okrog pol desetih je prišlo pred Ternarjevo hišo več fantov, med njimi tudi hlapec Henzlin Ivan. Fantje so začeli v kožuharje metati jabolka in tudi kamenje. To je zelo razburilo Deuša Štefana, ki je tudi pomagal kožuhati, zato je skočil na cesto, odprl nož in dvakrat zabodel Henzlina, ki mu je prvi prišel v roke. Rane so lažje značaja in je bil Henzlin spravljen v bolnišnico.

Petanjci. Dolgoletna želja vsega prekmurskega prebivalstva, da bi dobili trdno cestno zvezo z ostalimi predeli Slovenije, se je uresničila. Te dni je bil dograjen impozanten most, za katerega bodo stroški obenem z nasipom znašali okrog šest milijonov pet sto tisoč dinarjev. Suho vreme od lanske jeseni do zadnjih časov je omogočilo, da bodo vsa dela izvršena mnogo prej kot so prvot-

no računali. Sedaj delajo še z nasipom, ki bo do pomladi gotov in tako bo most lahko izročen svojemu namenu pred dogovorjenim časom. Mostovna zveza bo velikega pomena za vse prekmursko gospodarstvo, ker bodo stiki z ostalo Slovenijo mnogo ugodnejši. Zelo potrebna bi bila tudi železniška zveza od Murske Sobotke preko Slovenskih goric do Maribora.

Turnišče. V torek, 24. oktobra, bo minulo dve leti, ko je zatislil oči k večnemu počitku posestnik Štefan Terboča. Na obletnico njegove smrti je zbolela tudi njegova žena ter jo je zavratna bolezen priklenila na bolniško posteljo, s katere najbrž ne bo mogla nikoli popolnoma zdrava vstati. Blagemu pokojniku želimo večni pokoj, a bolni soprogi skorajšnje okrevanje! — Nabiralna akcija za knjižnico Prosvetnega društva ni uspela tako dobro, kot smo pričakovali. Doslej so se naši prošnji odzvali in nam podporo poslali: kirbanska uprava v Ljubljani 500 din, prelat dr. Matija Slavič 200 din, Tiskarna sv. Cirila v Mariboru 15 knjig, Družba sv. Mohorja knjige v vrednosti 300 din, industrijalec Benko iz Murske Sobotke 100 din, Mariborska tiskarna 26 knjig ter založba Evalit v Ljubljani 11 knjig. Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo, ostale pa prosimo, da se tudi oni odzovejo naši prošnji! — Mlatilni stroji so dalj časa počivali na sejmišču, ker zaradi slabega vremena niso mogli zmlatiti prosa in ajde. Sicer je letos njihova jesenska mlaititev bolj žalostna, ker je prezgodnji mraz (slana) dozoril še skoraj cvetočo ajdo, katero smo radi tega morali pokositi. Tudi v strnišče posejano proso, ki bi letos prav dobro obrođilo, je mraz dozoril, zato bo letos tudi prosa bolj malo, a ajde pa skoraj nič. Ljudje so upravičeno v skrbeh, kako bodo prehranili sebe in živino.

Tešanovci. Prejšnji petek, 6. oktobra, okrog osmih zvečer se je na cesti od Rakičana proti M. Soboti zgodila nesreča, ki je zahtevala življenje našega rojaka 58 letnega posestnika Puhana Jožefa. Imenovani se je s kolesom vračal domov. Med potjo se je verjetno malo prepil, zato je s kolesom padel in obležal sredi ceste, kjer so ga našli dijaki ter ga skušali s ceste odstraniti, da se ne bi zgodila nesreča. Preden se jim je to posrečilo, je privozil neki avtomobilist iz Murske Sobotke, katerega so baje hoteli dijaki z dviganjem rok ustaviti. Toda šofer iz neznanega raz-

Cajander, minister Finske, katera se upira ruskemu prokroviteljstvu

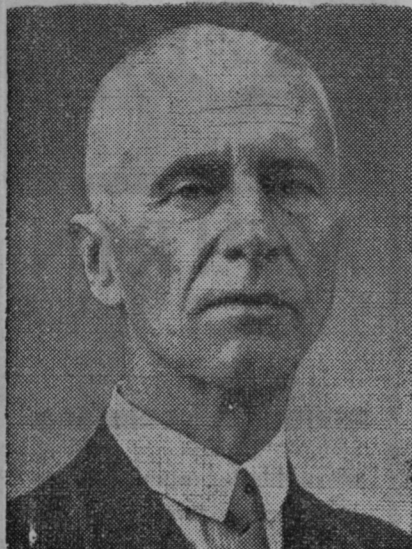
loga vozila ni ustavil in je možakarja povozil ter mu prizadejal smrtne poškodbe. Spravili so ga v bolnišnico, kjer je naslednji dan v strašnih mukah umrl. O nesreči se vodi preiskava, ki bo ugotovila dejanski stan. — Pred dnevi sem se peljal po cesti Tešanovci—Martjanci in sem občudoval lepo cesto, ki je v tem delu, a drugod je tako slaba, čeprav je banovinska I. reda kot drugod. Vprašal sem šoferja, kako je to mogoče, da se tu cesta toliko loči od ceste malo naprej in nazaj. Povedal mi je, da je to zasluga cestarja, ki jo tod temeljito in skrbno popravlja. Tudi drugi bi ga naj posnemali in bi ceste bile mnogo boljše.

Šalovci. V začetku preteklega tedna se je posestnik A. F. tako daleč spozabil, da je z vilami napadel svojega 80 letnega tasta ter mu po glavi prizadejal težje poškodbe. Pravijo, da tudi sicer z njim ravna zelo grdo. Ali je to spoštovanje staršev?

Krog. Pred nedavnim so napadli znani pretepači T. J., S. I. in H. T. posestnika Žitek Nikolaja, ki se je vračal iz gostilne. Vrgli so ga na tla ter ga po blatu valjali, s pestmi tolkli in z nogami suvali, dokler ni prišel Mataj Franc, ki je zaslíhal klice na pomoč ter napadenega rešil pred podivjanimi fanti. Čudne manire!

Kuzma. Od nas sta premeščena učitelja Nežka in Ivan Lebič ter bosta odšla v Prevalje. Pristrni zbogom!

Dolnja Lendava. Iz Ljutomera je k naši pošti premeščena pomožna manipulantka Pečar Nežka. — S trgatvijo smo končali. Mošt je mnogo boljši kot lani, a ponekod ga je nekoliko manj kot lani.

Ladislav Raczkiewicz, novi predsednik Poljske

Novi predsednik Poljske Raczkiewicz prisega v pariški cerkvi ob prevzemu predsedniških poslov

General Sikorski, predsednik poljske vlade v Parizu

Naši rajni

Betnava-Maribor. Na Betnavi pri Mariboru je zaspal v Gospodu v starosti 81 let g. Vid Habjanič, oče upravitelja škofijskih posestev. Rajni je bil dolga leta župan občine Veličane pri Ormožu. Na stara leta se je preselil k svojemu sinu na Betnavo, kjer je prebil večer svojega življenja v brezskrbnosti pod skrbno nego svojega dobrega sina Poldeta in njegove žene Lenčke. Blagopokojni je bil krščansko naroden mož in vedno neomajen v vrstah našega voditelja g. dr. A. Korošca. Bil je nadarjen ljudski pesnik in je rad zložil katero narodno-budno za »Slov. Gospodarja«, kojemu je ostal zvest naročnik do smrti. Spoštovana slovenska korenina, uživaj zasluženi večni pokoj na mariborskem pokopališču, žalujočim preostalim naše iskreno sožalje!

Šmartno pri Slovenjgradu. Ko odpada listje, zastavi smrt svojo koso in začne s svojo »sezono«. V kratki dobi treh tednov smo imeli v fari kar šest pogrebov. V črno zemljo smo dejali Antona šurca, p. d. Avsa iz šmartna. Kdo ga ni poznal? Miren in skromen, a vsikdar in vsakomur na razpolago z dejanjem in svetom, je bil obče priljubljen in spoštovan mož. Bil je seveda tudi član Apostolstva mož in je redno prejemal svete zakramente. — Minilo je par dni, pa so zagrebli Marka Bložnika, užitkarja iz Dobrave. — In vnovič so zajokali zvonovi pri Sv. Tomažu in v farni cerkvi ob prerani smrti 31 letnega Valentina Slepca iz Golavabuke. Umrl je že več let bolehal na pljučih in vendar je še vedno upal, da ozdravi. Toda jetika je neizprosna morilka. — Še se ni usedla zemlja na tem grobu, že je moral grobar kopati novo jamo — malo jamico za triletno mlinarjevo hčerko Pirnik Metko iz Legna, ki je utonila v Mislinji. Kolika je bila žalost mlade matere ob tako nenadni izgubi ljubke prvorojenke, posebno še, ker so moža dan pred nesrečo vpoklicali k vojakom! — V slovenjgraški javni bolnišnici pa je v 68. letu zapustil dolino solz Fuchs Anton, p. d. Šormanov oča iz šmartna. Z njim smo izgubili moža, ki je bil res na mestu bodisi kot gospodar, kot katoličan ali kot сосед. Vobče priljubljen in spoštovan se je rad pošalil in pogovoril. — Rajnim naj sveti večna luč! Užaloščenim svojcem pa naše sožalje!

Marenberg. V nedeljo, 1. oktobra, se je zgodila v Zg. Vižingi pri Marenbergu smrtna nesreča, o kateri je »Slov. gospodar« že poročal in koje žrtev je postal Arih Anton, sodni sluga na tukajšnjem sodišču. Peljal se je s kolesom iz Mute po strmeh klancu proti Marenbergu in mu je odpovedala zavora. Padel je tako nesrečno, da si je prebil lobanjo in že drugi dan v mariborski bolnišnici umrl. Kako je bil priljubljen radi svojega tihega življenja, je pokazal pogreb, kjer se je zbralo ogromno pogrebcev. Na domu in pri grobu so mu zapeli v slovo cerkveni pevci. Na grobu se je tudi poslovil od pokojnika v krasnih besedah bivši poslanec g. Gajšek. Pokojnik zapušča več nepreskrbljenih otrok in žalujočo soprogo, ki ga bodo silno pogrešali. Vsem njegovim naše sožalje — rajnemu pa večni mir in pokoj!

Apače. V Lešanah je umrl na posledicah že druge možganske kapi Slovenec, posestnik Michael Tropenauer. Bil je radodarnega značaja in radi tega zelo priljubljen. Na zadnji poti mu je igrala žalostinke godba iz Lešan. Pokojnemu želimo večnega pokoja, žalujočim pa naše sožalje!

Sv. Lenart pri Vel. Nedelji. Pred nekaj dnevi je v Osluševšicah umrla Poplatnik Neža. Rajno, ki je bila stara čez 70 let, je zadela kap ter je po par dneh boleznih izdihnila. — Na Bres-

nici je umrl viničar Kolarič. — V soboto, dne 7. t. m., je nenadoma umrla Katarina Munda iz Zamušanov. Pokojna je bila že več let slabega zdravja. Omenjeni dan se je podala na njivo po deteljo, kjer jo je zadela kap ter je bila takoj mrtva. Zapušča moža, tri sinove, od katerih je Jože zdravnik v Rogaški Slatini, ter hčerko. Pokopali smo jo ob številni udeležbi ljudstva v ponedeljek, 9. t. m. — Naj jim sveti večna luč!

Sv. Jurij ob Taboru. V sredo, 11. oktobra, je bil tukaj pokopan Drobež Matija (Grega),

posestnik iz Kaple, cerkveni ključar in občinski odbornik. Bil je poseben ljubitelj hiše božje, bil vsako nedeljo in praznik pri prvem in drugem sv. opravilu in pri popoldanski službi božji, četudi je imel pol ure daleč do farne cerkve in bil že 67 let star. Podpiral je vsa katoliška društva. Radi njegove marljivosti in pobožnosti ga je v spremstvu treh gospodov duhovnikov spremljala na zadnji poti skoraj vsa fara. Počivaj v božjem miru, dragi Gregov Matiček! — žalujočim naše sožalje!

★

Iz celjskega okrožja

Nesreče

Prometna nesreča. Ko je šel šolar Albin Mlakar pri Vojniku v šolo, se je na cesti izognil vozu, v tem pa je privozil avto, krave, ki so bile vprežene v voz, so se splašile in podrle fanta na

tla in zdvijale z vozom čez njega. Fant je dobil težke poškodbe po glavi in nogah, da so ga morali peljati v bolnišnico.

Usoden padeč. Katarina Vrenkova, doma iz Frankolovega, si je pri padcu doma zlomila no-

500 LEPIH NAGRAD

DOSEDANJIM IN NOVIM NAROČNIKOM SLOVENSKEGA GOSPODARJA

Vrhovna nagrada bo 5.000 din v gotovini

Ostale nagrade bodo dvokolesa, kmetijsko orodje, razne obleke in blago, drugi predmeti in gotovina.

Do žrebanja bo imel pravico vsak naročnik, dosedanji ali nov, ki bo imel plačano naročnino za celo leto 1940. vsaj do dne 31. januarja 1940.

Vsi novi naročniki, ki sedaj plačajo naročnino za celo leto 1940., bodo dobivali list do konca tega leta brezplačno.

Kdor pridobi 5 novih naročnikov, ki bodo plačali naročnino za celo leto 1940., bo sam prejemal »Slovenskega gospodarja« v letu 1940. brezplačno in bo ravno tako deležen žrebanja za nagrade.

»Slovenski gospodar« je glasilo štajerskih Slovencev in naša skrb bodi, da bo vsaka hiša naročena na to naše katoliško in narodno glasilo.

Dosedanjim naročnikom bomo priložili položnice pravočasno, novim pa svetujemo: naročite takoj in pošljite odrezek z naslovom!

Pokaži prijatelju in daj mu naročilnico!

Upravi

Slovenskega gospodarja

TISKOVINA

Maribor

Koroška cesta 5

go v členu, da so jo morali prepeljati v bolnišnico.

Železničar ponesrečil. Sprevodnik Kolenc Florijan iz Zidanega mosta se je hotel vzpeti po stopnicah na vlak, pri tem pa je padel. Poškodoval se je po čelu ter zlomil desno roko v ramenu.

Nesreča v tovarni. V tkalnici »Metka« pri Celju je zgrabil stroj delavko Marijo Jelčičevo iz Teharja in ji zmečkal desno roko v zapestju.

S kolesom jo je podrl. Jožefo Franclovo iz Zg. Hudinje je podrl neki kolesar in ji zlomil ključnico. Ponesrečenka se zdravi v bolnišnici.

Otrok utonil. V Legnu pri Slovenj Gradcu je padla v Mislinjo 18 mesecev stara hčerka K. Gašpar. Dete je pri igranju zašlo preblizu vode, ki ga je potegnila s seboj. Otrokov oče je bil prejšnji dan vpoklican na orožne vaje.

Nesreča. V Slovenj Gradcu je v tovarni stroj razmesaril roko in odrezal prste delavcu Jožetu Ajtniku.

Razno

Dninarica umrla v bolnišnici. V celjski javni bolnišnici je umrla 27 letna dninarica Angela Dosedla iz Liboj pri Petrovčah.

Prijet tat. Beograjski policiji je padel v roke nevaren uzmovič. To je Vojeslav Milič, ki je svoj čas kradel tudi po Celju, in sicer v hotelih »Beli volk«, »Zvezda« ter v »Unionu«. Izročili ga bodo celjski policiji. Storjena dejanja je priznal.

Vlomilec obsojen. Pred okrožnim sodiščem v Celju je bil obsojen 27 letni pekovski pomočnik Konrad Kapun. Pred meseci je vlomil v družbi svojega pajdaša Žnidarja v stanovanje šolskega upravitelja v Stari vasi pri Bizeljskem. Odnesele sta samokres ter raznega blaga, ko sta bežala s plenom, so ju zasačili neki mlatiči. Žnidar je ušel, Kapuna pa so prijeli in ga izročili orožnikom. Je znan tat, bil je že dvakrat predkaznovan. Obsojen je bil na eno leto in en mesec robitve.

Ženske med seboj. Marijo Mikuličovo, doma iz Donačke gore, je napadla neka tovarišica s stolom in jo teško poškodovala po obrazu.

Pri kožuhanju so se sprli. Ko so kožuhali pri nekem kmetu v Trobendolu pri Laškem, je neki hlapec v prepiru ustrelil 26 letnega kmečkega fanta Karla Rejec in mu prestrelil čreva. Rejec je bil prepeljan v celjsko bolnišnico, kjer je pa po nekaj dneh podlegel. Hlapca so aretirali in izročili sodišču.

Borza dela v Celju. Na področju Javne borze dela v Celju je brezposelnih 371 moči, med temi 246 moških in 135 žensk. Delo pa dobi 50 ru-

darjev za delo na dnevnem kopu v Ivanjci v Uziški Požegi, dalje 5 hlapcev, 3 čevljarški pomočniki, en mizarški pomočnik, 10 kuharic, 6 kmečkih dekel, ena sobarica, 6 služkinj, ena natakarica in ena vzgojiteljica.

Grozen zločin slaboumne ženske. Posestnik Alojz Podpečan s št. Janža na Vinski gori ima v svoji hiši slaboumno sestro Cilko. Ta ženska je kuhala na brata ter svakinjo jezo, ker je dobil brat posestvo in ne ona. Izrazila je že večkrat grožnjo, da se bo radi tega zapostavljanja kruto maščevala nad bratovo deco. V petek, 13. X., opoldne je Cilka s kuhinjskim nožem zaklala bratovega dveletnega Franceka. Drugi, 3 letni Lojzek, je ušel smrti, ker se je ob času zločina igral nekje zunaj. Po opravljenem krvavem dejanju je zmedena ženska položila mrliča pred hišo, odstranila vse krvave sledove, vrgla nož v klet ter se skrila v gozd. Gospodar Podpečan je javil grozno dejanje orožnikom, ki so Cilko prijeli, jo izročili sodišču v Šoštanju, odkoder bo poslana v opazovalnico.

Vlom v spalnico gostilničarja. Zvečer med sedmo in osmo uro je bilo v Družmirju pri Šoštanju vlomljeno v spalnico gostilničarja Dežmana. Ob času, ko so bili domači pri večerji v kuhinji, so se potegnili lopovi po lestvi skozi odprto okno v spalnico. Zaklenili so vrata od znotraj in odnesli nočno omarico, v kateri je bilo 2080 din gotovine ter dva skoraj nova samokresa v vrednosti 1200 din. Obleko in drugo v spalnici so pustili na miru. Drugo jutro so našli malo proč od hiše ob Paki izpraznjeno in razbito omarico.

REKORD OBLEKE IN ASTRA ČEVLJE kupite v dobri kvaliteti in zelo poceni: CELJE, PREŠERNOVA 5. 1521

»Vrtec« — najboljši prijatelj naše ljudsko-šolske mladine. Že samo dejstvo, da je časopisje izmed vseh kulturnih činiteljev eno najvažnejših, da obravnava časovno aktualne dogodke in da najde v poslednjo gorsko vas, nas more to dejstvo prepričati, da je aktualno čtivo tudi nujno potrebno v naših slovenskih ljudskih šolah, ki ga nahajamo v naših mladinskih listih. Poleg šolskih potrebščin priporoča učiteljstvo tudi nabavo različnih mladinskih listov, ki so potrebni pri vzgoji in pouku. Res je to. Vendar pa moramo priporočati **najboljše** izmed listov za mladino. Po mnenju katoliških učiteljev, katehetov in staršev je med najboljšimi katoliškimi listi »Vrtec«. Saj je pa tudi najstarejši slovenski mladinski list, ki obhaja letos svojo 70 letnico. Njegov dolgoletni sloves, njegova vsebina, ki vodi mladino v katoliško smer, jo vzgaja za Boga,

dom in domovino, je zagotovilo, da je prav »Vrtec« najprimernejši za našo slovensko katoliško mladino. Iz naših mladinskih listov naj veva duh slovenske miselnosti, torej krščanstvo. Starši odklanjajo tako čtivo, ki ne odgovarja našemu svetovnemu naziranju. Dolžnost katoliških staršev in učiteljev je, da navajajo mladino k čitanju dobrih mladinskih listov, ki je za nas edino »Vrtec«. Ta list izhaja 10 krat med šolskim letom in velja še s 3 knjigami le 22.50 din ali v devetih obrokih po 2.50 din.

Dopisi

Sv. Miklavž nad Laškim. V nedeljo, dne 17. septembra, se je tukaj ustanovila KZ. Organizacija je danes kmetu bolj potrebna kakor kdaj koli. Marsikatera zadeva se da rešiti v skupnosti. To se dobro vidi v vasi Škofce. Stoletja in stoletja so morali vaščani poleti in pozimi voziti vodo. Lansko leto v jeseni pa so vaščani s pomočjo občine zgradili vodovod, ki jim je v letošnji suši izvrstno služil. Ako bi pred 35 leti ne bilo združenega nastopa skoro vseh župljanov, bi tudi občinska cesta ne bila v takem stanju, kot je sedaj. V skupnosti je moč, zato pa mora kmet v organizacijo.

Laški okraj. Letošnja letina se šteje bolj med dobre letine. Izvrstno je obrodila ozimina in pa sadje. Slabše pa krompir, fižol, kuzuza in ajda, pa tudi živinske krme je bolj malo. Kakšne važnosti je sadje, vidimo letos, ko so se zgradile nove moderne sušilnice. Ljudje se pri sušenju niti razvrstiti ne morejo. Posebno so obrodile hruške in češplje, katerih je toliko, kot jih že davno ni bilo. Slabo pa je to, ker ima sadje letos slabo ceno, oziroma se niti prodati ne da. Pri živini pa dela občutno škodo slinavka, katera se je v zadnjem času zopet pojavila. Zaradi tega so tudi cene nižje kot so bile lansko leto v tem času. Lansko leto so še dosegli najboljši voli ceno 6 din in čez. Letos samo 5.50 din. Za svinje pa je cena boljša. Iz tega je razvidno, da kmet živi še zmerom bolj v težkih razmerah.

Petrovče v Savinjski dolini. Z veliko vnemo se vršijo priprave za gradnjo Slomšekovega doma v romarskih Petrovčah. Eden ali drugi zmaguje z glavo in vprašuje, čemu je tega treba. Toliko dela in skrbi, pri tem pa še odirati ljudi za denar, ko je drugih dajatev toliko. Zakaj bomo postavili tak dom? Naš kraj je precej obljuden, v bližini so tvornice in rudnik, mesto je komaj dobro uro oddaljeno, naš kraj dobiva že skoro polmeščanski izraz. Prometne zveze so zelo ugodne na vse strani, bodisi z vlakom ali z avtom. Tako, da ima naša mladina več ko preveč prilike, priti med pljuskaajoče valove življenja. Današnji mladini ne zadošča toplota rodnega krova. Mimo skrbne besede roditeljeve se hoče sprostiti ter se udejstvovati zunaj v svetu. Ker se pa v vseh taborih zavedajo pomena mladinskega naraščanja, kot oživljenja svojih sil, zato je mladina posebno izpostavljena vabam raznih taborov za organiziranje v razne idejne smeri. Ker nam ni vseeno, kam bo šla naša mladina, naša bodočnost, moramo skrbeti, da jo pritegnemo k sebi in ohranimo v okrilju vzorov in idej slovenstva in katolištva. Veliko mladine je pri nas in ta mladina je še dobra, je še naša — katoliška! Tej mladini hočemo postaviti v sredi njihovih rodni domov skupen dom, kjer se bo zbirala, dobivala moči za borbo v življenju in se

Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vzdigovanju, zgagi, povzročeni po huđi zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zjutraj na tešče pa isto množino. Prava »Franz-Josefova« voda se izkazuje vedno kot popolnoma zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Tu odreži!

Podpisani naročam »Slovenskega gospodarja« in prosim, da mi takoj pošljete položnico, da nakažem naročnino za prihodnje leto 1940.

Moj natančen naslov je:

Ime in priimek

Kraj in hišna številka

Pošta

Društvene vesti

Pameče. Meseca septembra smo dekleta ustanovile dekliški krožek. Da je pa bil dan ustanovitve bolj slovesen, je prišel sosednji g. župnik iz št. Janža, da sta skupno z domačim obrazložila pravila in namen krožka. Prav lepo je znamenje, da se zberemo ob nedeljah pri večernicah in potem gremo na sestanek v župnijske prostore. Pokažimo, da tudi pri nas klije značaj po krepotnem krščanskem življenju. Tudi ob zimskem času bo nas krožek ogreval. Saj smo mlade, življenje ljubimo, zakaj bi se naša srca ne radovala tudi v dekliškem krožku!

Marenberg. Prvega oktobra popoldan je imelo Prosvetno društvo svoj občni zbor, pri katerem se je tudi poživil dekliški krožek in ustanovil fantovski odsek. Obojnemu želimo dosti uspehov in napredka! Napravljeni so bili razni sklepi, zlasti glede knjižnice, da se tako zbudi tudi zanimanje zanjo, posebno še sedaj v zimskem času. Ni namreč dovolj, da so polne omare knjig in da poslovanje gre v redu, ampak, da se knjige čim bolj izposojajo. To je namen knjižnice: ljudska izobrazba! Dal Bog, da bi vsi sklepi bili izvršeni, kakor si želi društvo.

Št. Ilj v Slov. goricah. Naša Marijina družba je porasla v zadnjem času za 36 novih članic, katerih je v celoti nad 80. Članice se prav pridno udeležujejo mesečnih sestankov in prejema svetih zakramentov. Tudi fantovski odsek in dekliški

krepila telesno in duševno. V ta namen hočemo postaviti Slomšekov dom! Dom, ki bo lep in trajen spomenik velikemu Slovencu, največjemu vzgojitelju mladine. Da bomo pa laže dogradili ta dom in tako uresničili prekornostno idejo, pripravljamo loterijo, pri kateri bo marsikak srečnik deležen nad vse lepega dobitka. Tombola je zelo bogata, ima 50 glavnih dobitkov, med temi tri motorna kolesa ter 250 manjših, v skupni vrednosti nad 120.000 din. Srečke, ki so po pet dinarjev, lahko dobite pri vašem Fantovskem odseku ali pa pišite na upravo »Slovenskega gospodarja«, podružnica Celje, Glavni trg 7. Naročite jih lahko tudi pri Zadrugi za zidanje Slomškovega doma v Petrovčah, mi vam pa želimo obilo sreče!

Galicija pri Celju. Te dni se je poslovil od nas priljubljeni učitelj g. Stane Viršek, ki je odšel na novo službeno mesto v Gozd pri Kamniku. Težko ga bomo pogrešali, posebno naša društva. Kot režiser je mnogo noči žrtvoval za naša društva, ki se mu, res dobremu organizatorju, najlepše zahvaljujejo za požrtvovalno delo. Želimo mu na novem službenem mestu pod Kamniškimi planinami mnogo sreče. Ker je tudi gđc. učiteljica odšla na drugo šolo, poučuje sedaj na naši šoli samo ena učna moč. G. upravitelj Hvala mora sedaj poučevati sam 200 otrok. Želimo mu, da bi pač čimprej dobil zopet dobrega pomočnika, ki bi ga razbremenil. Sadje je letos tudi pri nas izredno bogato obrodilo. Zlasti so obrodile hruške. Samo škoda, da je cena tako nizka.

Sv. Jurij pri Celju. V naši občini se je pojavila slinavka in parkljevka. Ugotovljena je bila pri živini mešetarja Matije Trbovc. Vidi se, da vsa svarila pred zakotnim trgovanjem in mešetarjenjem ne zaležejo dovolj in tako nastanejo radi tega posledice, na katerih trpi potem gospodarstvo celega okraja. Sresko načelstvo je izdalo naredbo, po kateri se smatra naša občina za okuženo, občine Dramlje, Kalobje, škofja vas in Teharje pa za ogroženo področje. Na celnem področju celjskega sreza so prepovedani vsi živinski in kramarski sejmi, dovoljeni so samo za konje.

krožek se prav živahno gibljeta in bosta v kratkem priredila lepo igro.

Sv. Lenart v Slov. gor. Prosvetno društvo »Zarja« namerava uprizoriti v nedeljo, dne 29. oktobra, v dvorani Narodnega doma po večernicah

Dopisi

Nova vas pri Mariboru. Na svojem posestvu v Novi vasi pri Mariboru je dočakala 14. X. svoj sedemdeseti rojstni dan Golečeva mama v krogu svojih sinov ter hčera. Jubilatka se je rodila 14. X. 1869 na lepem Strmškovem domu na Polju ob Sotli. Poročila je Josipa Golec, gostilničarja in posestnika v Deseniču na Hrvaškem, ki se je pa po poroki preselil na njen dom in je ostal med Slovenci do svoje smrti pred leti v Novi vasi. V srečnem zakonu je Golečeva Tereza rodila 11 otrok, od katerih je živi še 9. Golečeva hiša je bila že na Polju v onih hudih časih pod Avstrijo neustrašeno zavedna in so se v njej shajali vsi naši odlični štajerski voditelji z dr. Korošcem. Še pred prevratom se je preselila Golečeva rodbina v Maribor ter je otvorila nasproti kolodvoru prvo slovensko gostilno »Wilson«, ki je bila zlasti ob prevratu zbirališče vseh obmejnih narodnih borcev z generalom g. R. Maistrom na čelu. Z Golečeve hiše v Mariboru je vihrala prva slovenska zastava v Mariboru, katero so pa zagrizeni mariborski Nemci ter nemškutarji dvakrat raztrgali in gostilno razbili. Na stara leta sta se preselila Golečeva zakonca v mirno zatišje v Novo vas, kjer živi jubilatka po smrti svojega moža v zadovoljnosti, uživajoč hvaležnost, vdanost ter ljubezen od strani preskrbljenih otrok. Vedno veseli, dobrovoljni in od vseh čislani Golečevi mami čestita »Slov. gospodar« z željo: Bog nam ohrani narodno slovensko mater do skrajnih mej človeškega življenja!

Pameče. Sejemo ozimino ter spravljamo zadnje poljske pridelke. Letina je bila pri nas dokaj dobra, le sadja je v nižjih legah malo, pri tem so gorjanci na boljšem. Kakor je v naravnem, tako je v duševnem in društvenem oziru. Štiri mesece nismo imeli mrljica. Hvaležni smo beli ženi, da nas pusti živeti, pač pa bi radi dočkali boljše čase.

Apučje. V tem šolskem letu smo dobili tri učitelje na našo deško šolo. Vsi trije so šele na prvem službenem mestu. Prišli so gg.: Mizerit Klaro iz Ljubljane, Rus Ivan iz Pragerskega in Čarni Koloman iz Ivanovcev v Slov. Krajini. Ker je učiteljica gđc. Gregoretič odšla na dvomesečni bolezenski dopust v zdravilišče na Golnik in g. Mizerit na orožne vaje, primanjkuje sedaj ena učna moč. — G. šolski upravitelj je ustanovil tamburaški zbor. Priglasilo se je zelo veliko fantov. — Vsem Slovincem priporočamo, da se priporočijo za slovensko petje pri pogrebu, če umrje kdo njihovih. Če imajo Nemci ob grobu nemško petje, ni treba, da bi radi čudnega in nepravičnega stališča nemških pogrebnih pevki Slovenci ne imeli nobenega nagrobnega petja. Rade in lepo bodo Slovenke ustregle naročilu.

Ptujska gora. V nedeljo, dne 1. oktobra, se je vršilo na Ptujski gori žrebanje loterije v prid popravilu znamenitega romarskega svetišča Ma-

pravlično igro »Sneguljčica«, ki bo gotovo vsem ugajala. Do veljave bodo spet prišli razni vi-težki kostumi in pa palčki. Udeležite se predstave v obilnem številu, stari prijatelji, pa še druge pripeljite s seboj!

Verzej. Tukajšnji dekliški krožek priredi na misijonsko nedeljo misijonsko prireditev v korist misijonu. Vabljeni vsi prijatelji misijonov!

*

tere božje. Kako veliko je bilo zanimanje za to loterijo, nam kaže dejstvo, da se je ob priliki žrebanja zbralo na trgu pred cerkvijo okoli 3000 ljudi, ki so vsi z veliko napetostjo spremljali žrebanje in čakali na trenutek, ko se jim nasmeje toliko pričakovana sreča. Glavni dobitek, novi trisedežni »Opel-Kadett«-avto, in tristo štiri in trideset drugih krasnih in praktičnih dobitkov, ki so bili okusno izloženi v prostorni dvorani župnišča, so vzbujali splošno pozornost. Žrebanje se je pričelo ob pol 15. uri in je trajalo neprenehoma do 19. ure. Razpoloženje igralcev je bilo ves čas dobro in pomešano s pristnim štajerskim humorjem. S hitrim in natančnim delom komisije so bili vsi navzoči zelo zadovoljni. Glavni dobitek je zadel samski fant Horvat Ferdinand iz žetal. Ker mu po haloških hribih avto ne more veliko koristiti, zato ga bo prodal. Drugi dobitki pa so se razdelili na razne kraje. — Župni urad na Ptujski gori se tem potom najlepše zahvaljuje vsem, ki so na kateri koli način pripomogli k uspehu loterije. Posebna zahvala velja gg. trgovcem v Ptujju, ki so razstavili dobitke v svojih izložbah, enako tudi vsem, ki so srečke razpečavali, pa tudi onim, ki so jih kupovali ter s tem omogočili nadaljnja popravila pri svetišču M. B.

Oplotnica-Slov. Konjice. Nov vozni red. Poštne razmere v Oplotnici so bile zelo nezadovoljive. Dostava pošte se je vršila šele popoldne, kar je bilo v veliko škodo posebno trgovcem. S 15. oktobrom se uvede nov vozni red za promet z avtobusom, ki prevaža tudi pošto. Avtobus bo vozil po trikrat na dan v smeri Oplotnica-Slov. Konjice. Vozni red je sledeči: Iz Oplotnice ob 6.30, ob 12.20 in ob 16.30; iz Slov. Konjic ob 9.30, ob 13.10 in ob 18.05 minut. Ker bo pošta prihajala že pred 10. uro v Oplotnico, bo ustrezno željam vsega prebivalstva.

*

Štrigova. Nek gospod v Štrigovi je rekel, da naj štrigovska fara obdrži stare običaje, da bodo torej gospodje šli pobirat mošt. Prav. Toda v Štrigovi so še drugi stari običaji. Tudi teh bi se bilo treba držati, pa so nam zatrti, s silo prepovedani. Ti naši stari običaji so bili naše staro in prastaro domače cerkveno petje iz pesmarice »Venec knjige«. Dokler se nam torej spet ne dovoli svobodno naše staro cerkveno petje, n. pr. »Hvaljen bodi Jezus Kristus«, »V Očeta in Sina in svetega Duha«, »Najsvetejši, Tebe počastimo«, »Marija, Ti pomagaj nam«, »Veš o Marija« itd. in dokler nas naši otroci ne bodo smeli pozdravljati z »Hvaljen bodi Jezus Kristus«, se ne maramo navduševati za drage stare običaje.

Pred zaključkom lista došle vesti

Domače novice

Novi endinarski kovanci. Od 20. X. bo začela Narodna banka postopno dajati v promet nove konvance po 1 din. Stari dinarski novci bodo vzeti in prometa v 6 mesecih.

Motorno kolo in osebni avto trčila. V Mariboru na Meljski cesti sta trčila 16. X. dopoldne motorno kolo, na katerem se je vozil Maks Erman, trgovec in posestnik od Sv. Trojice v Slov. goricah, in pa osebni avto, last mariborskega zdravnika. Avto je vlekel Ermana še nekaj korakov seboj in so ga odpeljali reševalci z zlomljeno levo nogo v bolnišnico.

Pišekova mamica na zadnji poti. Ob izredno veliki udeležbi smo sprejeli dne 10. oktobra rajno preblago Pišekovo mamico na njeni zadnji poti na ljubko božjo njivo k Sv. Ani nad Teharjem. Pogreb, ki ga je vodil domači gospod župnik ob asistenci 10 duhovnikov, je dokazal, kako priljubljena in spoštovana je bila rajna gospa pri vseh slojih. Ob odprtem grobu je vzel od rajne

slovo v pretresljivih besedah domači gospod župnik, ki je v prekrasnih besedah naslikal rajnico kot vzorno katoliško ter slovensko ženo in mater, ki je živela le Bogu, svojemu narodu in dobri odgoji svojih otrok. Rada je pomagala zlasti revežem in je mnogo žrtvovala za lepoto božje hiše. Njen gostoljubni dom je bil odprt za vse, ki so rabili tolažbe, bodisi v duhovnem ali v telesnem oziru. Dolgo let je vzorno vodila znano gostilno Pri Lipi, ki je bila daleč na okrog na najboljšem glasu. Ta gostilna je bila zbirališče celjskih in okoliških Slovencev, zlasti pristašev bivše Slovenske ljudske stranke; semkaj so prihajali često voditelji te stranke, v njenih prostorih so se vršili mnogi slovenski shodi in prva posvetovanja, ki so vodila do ustanovitve sedaj tako mogočne Ljudske posojilnice v Celju. Rajno mamico bomo vsi težko pogrešali, ki smo jo poznali, in zato nam je bilo tudi slovo od nje tako hudo. Prepričani pa smo, da je že prejela večno plačilo za vsa svoja dobra dela in da bo v teh težkih časih molila za nas pri Vsemogočnem,

Kmečka trgovina

Primerjava cen in drugo

Če primerjamo tržna poročila od vseh strani (kar je lepo razvidno v »Kmečki trgovini«), vidimo, da so vsi pridelki, zlasti živina, mleko itd. na štajerskem vedno cenejši kot drugod. Za mleko na primer tu ne dobi nihče več kot neko napitnico. Vse kaj drugega je v tem oziru Gorenjska, ki zalaga Ljubljano in letovišcarske kraje, katerih štajerci nimamo v toliki meri. Skratka, vse pridelke prodajajo Kranjci znatno dražje in se to kar ne da pobijati.

Kako se pa kupuje? Kupuje se pa navadno pri nas dražje. Na primer umetna gnojila. Tomaževa žlindra, to za travnike nenadomestljivo gnojilo, stane v Ljubljani 96 din. Prav isto procentna Tomaževa žlindra stane v skladišču Kmetijske družbe v Mariboru kar 110 din. Prav tako priračuna naša Kmetijska družba v Mariboru k mnogim rečem še pristojbino za vožnjo iz Ljubljane. Pri Tomaževi žlindri kar po krivici, ker jo dobi lahko čez špilje in jo dejansko tudi dobi ter celo naprej pošilja v Ljubljano, tako da bi vsekakor morala biti po temtatem v Mariboru še cenejša. Pa še mnogokaj bi se našlo, kar nas zapostavlja — štajerce namreč.

In se »dela« za pomoč naši obmejni štajerski, ki je ogrožena. Celo iz Ljubljane se vozijo neke gospe in po šolah delijo cule z obleko za uboge otroke. Društvo prijateljev Slovenskih gorci se pripelje in doživlja lepe sprejeme. Prinesejo pač malo miloščine. — Po Gorenjskem se pa delajo lepe ceste in mostovi, pri nas pa pravijo, da so na cesti od Maribora do Slivnice skopani baje že strelski jarki. Že v državnem proračunu odobreno prevzemanje banovinske ceste Maribor—Dravograd se seveda ni prevzelo.

Na ta način se obmejni Slovenci ne podpirajo. Z govorancami in z obiski ter obljubami ni nihče sit. Treba je obmejnega človeka gospodarsko podpreti in dvigniti. Vsak ve in razume, da se tisočaki ne morejo deliti, toda cene kmetijskim pridelkom bi se na nek način že lahko dvignile in izenačile z onimi na Kranjskem. Le tako bi se obmejni posestniki lahko vsaj malo dvignili na gospodarskem polju, kar je največji nacionalni in narodni temelj, ki naj kot železobetonski varuje naš obmejni rod.

Ivan Dolinšek.

Tržno stanje nekaterih pridelkov

Konoplja. Za Nemčijo, ki je bila doslej največji kupec konoplje, se pojavlja v zadnjem času kot kupec tudi Anglija, ki plačuje v gotovini, dočim ostaja Nemčija pri kupčiji, ki sloni na izmenjavi blaga. Za našo konopljo pa se zanimajo tudi severne države. Kmetje zaenkrat ponujajo konopljo v stebelcih. Veleposestniki na jugu pa imajo lastne tovarne, v katerih se pripravlja konoplja za izvoz.

Lan. Glavni kupec je še vedno Nemčija, ki ga plačuje po 1.15 RM, seveda le v blagu. Belgija je tudi začela kupovati naš lan, kateremu pa primeša finejše vrste, da more izdelovati fino blago. V okolici Osjeka ter v Bački je bilo posejanih z lanom okoli 8000 johov zemlje, ki so dali okoli 2000 vagonov čistega lanu. Laneno seme se plačuje po 3—3.50 din kg. Domače tovarne za olje vzamejo vse razpoložljivo seme.

Jajca. Izvoz jajc v Nemčijo je popolnoma prenehal. Iz Osjeka se je izvozil vsak mesec po en vagon jajc v Češko-Moravsko. En vagon jajc ima sto zabojev po 1440 jajc. Češko-Moravska plačuje jajca po 1500 din zaboj na kraju samem. Pred začetkom sedanje vojne smo izvažali mnogo jajc tudi v Švico. Danes nam pa v Švici konkurira Nizozemska, ki ji je izvoz v Anglijo radi podmorniške vojne otežkočen. (Po »Trgovskem listu«.)

Trgovina z Anglijo

Angleški poslanik v Beogradu je obiskal trgovskega ministra dr. Andresa ter mu izrazil željo Anglije, da poveča svoje nakupe v Jugoslaviji. V ta namen pride v Beograd posebna angleška delegacija, ki bo uredila vse potrebno za nakup živil, lesa, kmetijskih surovin, rud in kovin. Angleži bodo plačali vse to blago v denarju, ki ga vsakdo najrajši sprejme in najbolj potrebuje.

Posebno poglavje v trgovini z Anglijo bo tvoril les. Doslej je Anglija uvažala les iz držav, iz katerih ga sedaj ne bo mogla, ali pa le v zelo omejenih količinah. To velja zlasti za baltičke države in Poljsko. Angleške potrebe po lesu pa sedaj v vojnem času naraščajo in bo zato morala Anglija še bolj gledati na to, da najde dobavitelje lesa v

drugih državah. Zato je povsem naravno, da se Anglija v toliki meri zanima za naš les.

Gospodarske zanimivosti

Izvozniki suhih češpelj so se združili. V soglasju s Prizadom se je v Beogradu ustanovila Zajednica izvoznikov suhih češpelj. Zajednica bo določevala cene, a tudi dobiček izvoznikov. Največji dobiček bo znašal 4000 din za vagon.

Zbiranje koščic češpelj in drugega koščičaste-ga in pečkaste-ga sadja priporoča mariborski mestni magistrat. Koščice in peške dajo namreč izvrstno oglje, ki se potrebuje pri plinskih maskah. Treba bi pa bilo začeti z nakupi, ker ljudje le tedaj kaj zbirajo, če vidijo, da dotično stvar res kdo tudi kupi.

Zlata Amerika. V prvih tednih vojne je prišlo v Ameriko za 264 milijonov zlata. Tako znaša ameriška zaloga zlata sedaj 16.9 milijarde dolarjev proti 14.5 ob koncu leta 1938 in 17.7 ob koncu leta 1937. Letos se je povečala ameriška zaloga zlata za 2391 milijonov dolarjev.

Cene goveje živine

Voli. Maribor debeli 3.75—5 din, poldebeli 3.25 do 3.75 din, plemenski 4—5.50 din, Ptuj 3—4 din, Dravograd 3.50—4.50 din, Krško 3.75—5 din, Zagorje ob Savi 4—5 din, Litija 4.50—5.25 din, Ljubljana 4.50—6 din, Kamnik 5—6 din, Dol. Logatec 5—6 din kg žive teže.

Biki. Maribor 3—4.50 din, Murska Sobota 3 do 3.50 din kg žive teže.

Krave. Maribor klavne 3.50—4.75 din, plemenske 3.50—4.75 din, klobasarice 2.25—3.25 din, molzne 3.75—5 din, breje 3.25—4.50 din, Ptuj 3 do 3.75 din, Murska Sobota 3 din, Dravograd 3—4 din, Krško 3—4 din, Litija 3—4 din, Ljubljana 3.50—4.50 din, Kamnik 3.50—4.50 din, Dolenji Logatec 3—5 din kg žive teže.

Telice. Maribor 3.60—4.75 din, Ptuj 3—5 din, Murska Sobota 3.50 din, Dravograd 3.50—4 din, Krško 3.50—5 din, Litija 4—5 din, Ljubljana 4.50 do 6 din, Kamnik 3.50—5 din, Dol. Logatec 4 do 6 din kg žive teže.

Teleta. Maribor 4—5.50 din, Ptuj 4.50 din, Murska Sobota 3—5.50 din, Dravograd 4.50—6 din, Krško 4—6 din, Litija 5—5.50 din, Ljubljana 6 do 7 din, Kamnik 6—6.50 din, Dol. Logatec 7—8 din kilogram žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov stare 70—85 din, 7—9 tednov 90—120 din, 3—4 meseca 130 do 210 din, 5—7 mesecev 270—390 din, 8—10 mesecev 395—490 din, 1 leto stare 680—870 din komad, kg žive teže pa 6—8.50 din.

Pršutarji (proleki). Maribor 8 din, Ptuj 6.50 do 6.75 din, Murska Sobota 6.50—7 din, Dravograd

Ogljene ščetke

dobavlja najhitreje

za vse vrste električnih strojev in aparatov

Domača tvrdka

IVAN PASPA I SINOVI

Zagreb I. Pretinac 60.

9 din, Krško 6—8 din, Litija 7.50 din, Ljubljana 8—8.50 din, Kamnik 7.50—8 din, Dol. Logatec 9 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Maribor 7 din, Ptuj 7.25—7.75 din, Murska Sobota 9 din, Dravograd 10 din, Krško 8—10 din, Litija 8 din, Ljubljana domači špeharji 9—9.50 din, sremski 10—10.50 din kg žive teže.

Tržne cene

Žito. Ljubljanski trg: pšenica 190—210 din, ječmen 195—220 din, rž 175—200 din, oves 180 do 230 din, koruza 165—185 din stot. — Ptuj: pšenica 160 din, ječmen 160 din, rž 140 din, oves 130 din, koruza 160 din stot.

Krompir. Maribor 75 din, Ptuj 75 din, Murska Sobota 60 din, Dravograd 80 din, Krško 100 din, Ljubljana 100—125 din, Kamnik 110 din, Dol. Logatec 125 din stot.

Krna. Seno: Maribor 85 din, Ptuj 50—75 din, Murska Sobota 60 din, Dravograd 60 din, Krško 70 din, Ljubljana 65—90 din, Kamnik 70 din, Dol. Logatec 65 din stot. — Lucerna: Krško 75 din, Kamnik 90 din stot. — Slama: Maribor 40 din, Ptuj 25—30 din, Murska Sobota 35 din, Dravograd 35 din, Ljubljana 30 din, Kamnik 30 do 40 din stot.

Drva. Maribor 105 din, Murska Sobota 90 din, Litija 65 din, Kamnik 70 din, Dol. Logatec 70 do 75 din kubični meter.

Vino. Navadno mešano okolica Ptuj 3.50—4.25 din, okolica Murske Sobote 4 din, okolica Krškega 4—5 din liter pri vinogradniku.

Sadje, kože in ostali produkti imajo prilično isto ceno, kot smo jo navedli v našem zadnjem poročilu.

Sejmi

23. oktobra svinjski: Središče; živinski: Marija Gradec, Laško — 24. oktobra svinjski: Ormož; tržni dan: Dolnja Lendava; živinski: Maribor, Ljutomer; živinski in kramarski: Velenje — 25. oktobra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski in kramarski: Lemberg — 26. oktobra tržni dan: Turnišče; goveji in svinjski: Videm ob Savi — 27. oktobra svinjski: Maribor; živinski in kramarski: Križevci (okraj Murska Sobota) — dne 28. oktobra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Dolnja Lendava, Gornji Grad, Koračice, Muta, Slov. Bistrica, Sv. Jurij pri Celju.

Razgovori z našimi naročniki

Prostovoljni vstop v vojaško službo — morarico. I. F. Ako želite prostovoljno vstopiti v vojaško službo, morate biti najmanj 18 let stari, imeti zadevno dovoljenje staršev, odnosno varuha ter napraviti prošnjo na poveljnika pristojnega vojaškega okrožja. Ko boste pozvani k naboru, prosite naborno komisijo, naj Vas dodeli morarici.

Prodaja nemških mark. A. S. V. 1500. Niste povedali, kakšne nemške marke bi radi prodali. Ako imate nemške bankovce ali kovance, jih ponudite v nakup kakšni podružnici Narodne banke, druge banke Vam jih ne bodo odkupile, vsaj v Mariboru ne, in tudi ne menjalnice. — Ako ste prodali v Nemčijo kako blago, boste denar itak dobili le preko Narodne banke izplačan, in sicer v dinarjih po kurzu 14.30 din za marko. Ali bo ta kurz ostal, ne vemo. — Ako Vam namerava morda kak znanec (sezonski delavec) poslati iz Nemčije kaj denarja, ga mora nakazati potom Deutsche Verrechnungskasse v Berlinu, le-ta ga pošlje naši Narodni banki v Beograd, slednja pa Vam ga pošlje, odnosno izplača v dinarjih po že navedenem kurzu.

Kako spraviti stalno nesposobnega k vojakom? B. J. Vaš sin bi bil lani moral nastopiti vojaško službo, pa si je na nek način, ki ga nočemo tu ponoviti, namenoma tako skvaril zdravje, da so ga kot stalno nesposobnega poslali od vojakov domov. Vprašate, kaj bi Vam bilo ukreniti, da

bi sina zopet spravili k vojakom. — Javite poveljstvu pristojnega vojaškega okrožja, da se je zdravstveno stanje sina zboljšalo in prosite, naj ga pozovejo k ponovnemu zdravniškemu pregledu, odnosno nastopu vojaške službe.

Ukradeni denar in kmetška zaščita. S. Š. Pred desetimi leti Vam je brat ukradel hranilno knjižico ter dvignil in si pridržal 10.000 din. Zadeva se vleče že deset let, a še do danes nimate rešitve. Sodnik in državni tožilec Vam pravita, da boste izgubili polovico svoje terjatve, ker je brat zaščiten kmet in ker radi navedenega dejanja ni bil obsojen. Na sodišču ste se namreč z bratom »nagodili« ter ste na sodnikovo vprašanje, ali zahtevate kaznovanje brata, izjavili, da ne. — Uredba o likvidaciji kmetjskih dolgov določa, da se ne smatrajo za kmetjske dolgove, odnosno da ne uživajo olajšav po omenjeni uredbi one terjatve, ki izvirajo iz kaznjivega dejanja. Ni določeno, da bi moral biti dolžnik-kmet radi takega dejanja pravomočno obsojen, odnosno spoznan krivim (od kazenskega sodišča). Pri kaki priliki pa ste izjavili, da ne zahtevate bratovega kaznovanja? Ako je bilo to morda v kazenskem postopku zoper brata in je bil brat oproščen obtožbe, potem ne boste mogli bratu z uspehom odrekati olajšav po že omenjeni uredbi. Ako pa ste bili vprašani le v evantualni civilni pravdi, tedaj Vaša izjava ni merodajna v tej smeri, da se ne bi moglo sedaj ugotoviti, da je res šlo za kaznivo

dejanje. Seve, ako ste pri dotični priliki morda zadevo olupšali v prid brata, tako da bi bil podan dvom, ali je res šlo za tatvino, potem zadeve ne kaže več pogrevati in bratu olajšave raje priznajte. Ako pa ste zadevo vedno tako prikazali, kakor je bila v resnici, namreč, da Vam je brat v tatinskem namenu, to se pravi, ne da bi imel kakršno koli pravico do vložne knjižice, le-to odvezel in si dvignjeni denar protipravno prisvojil, smete zahtevati vrnitev celega zneska z najmanj zakonitimi, to je petodstotnimi obrestmi. Ako ste opisano svojo terjatev že iztožili, odnosno imate izvršilni naslov že v rokah, predlagajte uvedbo izvršbe (z rubežem in prodajo premičnin, rubežem in predkazom kakih terjatev ali s prisilno dražbo nepremičnin). Ako bi brat predlagal ustavitve izvršbe iz razloga, ker da je zaščiten kmet, boste morali vložiti tožbo na ugotovitev, da izvirna Vaša terjatev iz kaznivega dejanja in da bratu radi tega glede tega dolga ne pritečejo olajšave po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov. Oskrbite si uverenje o imovinskem stanju, zaprosite za siromaško pravico in vložite tožbo kar na zapisnik pri okrajnem sodišču na kak uradni dan. Zastopstvo po odvetniku namreč ni potrebno in boste mogli stvar lahko sami uspešno prednašati, odnosno zastopati. Dokazati boste pač morali, da je brat res zagrešil tatvino. Ako nimate drugih dokazil, predlagajte svoje zaslišanje kot stranka. Sporni predmet ocenite na 5500 dinarjev. Ako bo okrajno sodišče smatralo, da bi moral biti brat od kazenskega sodišča spoznan krivim tatvine, vložite zoper sodbo okrajnega sodišča

priziv na okrajno sodišče in po potrebi še revizijo na vrhovno sodišče. Ako Vam bo priznana siromaška pravica, Vam bo sodišče na prošnjo oskrbelo odvetnika kot zastopnika revnih, ki bo brezplačno sestavil priziv in eventualno revizijo ter Vas zastopal pri prizivni razpravi, ako bo razpisana.

Učenke pri šiviljah, ki nimajo izpita in ne plačujejo davka. I. J. Imate mojstrski izpit, plačujete obrtniški davek, nimate pa nobenega učenca, dočim dve šivilji nimata mojstrskega izpita, ne plačujeta nikakega davka, imata pa vedno učenke. — Po določbah obrtnega zakona smejo učence sprejemati samo imetniki obrtov, ki izpolnujejo vse zakonske pogoje za izvrševanje obrta, katerega naj se učenci uče, in pri katerih je učence učencev zajamčeno. Šivilje brez izpita nikakor ne izpolnjujejo vseh zakonskih pogojev za izvrševanje obrta, manjka jim gotovo tudi pooblastitev od strani upravnega oblastva za izvrševanje obrta. Šivilja-službodajalka bi morala najkasneje v osmih dneh po sprejemu učenke skleniti pismeno učno pogodbo in en izvod te pogodbe predložiti pristojni prisilni združbi ali občini. Učenkam omenjenih šivilj se čas, ki ga bodo prebile na uku pri teh šiviljah, ne bo mogel všteti v učni rok; bilo bi dobro, da bi jih (učenke) kdo na to opozoril. V ostalem si učenci lahko zbirajo svojega mojstra-službodavca in ne obstoja predpis, da bi moral vsak mojster imeti učenca. Ako ste želeli še kakega drugega pojasnila, nam pišite natančneje.

*

Našim malčkom

Poldekove žalostne dogodivščine

(Nadaljevanje)

Pogovoru obeh mater je prisluškoval dolgonogi Mihec, ki ga ni bilo bogve kaj prida in je materi Martinovki povzročal težke skrbi. Tekom osemletnega obiskovanja šole se nikakor ni mogel naučiti čitati in pisati. Zelo dobro je umel brisati tablo; vedel je, kje mora viseti cunja za čiščenje, kje se dobi kreda, če ni gospoda upravitelja v šoli in še drugo. V začetku vsakega šolskega leta je razkazoval novincem, kam se mečejo odpadki in jim razkazal skrivnosti šolskega stranišča, kajti takega še niso videli nikoli. Sploh je bil odličen šolski prometnik. Večkrat je naredil kaj neumnega, a tega mu niso zamerili, ker je bil pač Miha. Vsakokrat so rekli: »Kaj hočete? Je pač Miha!«

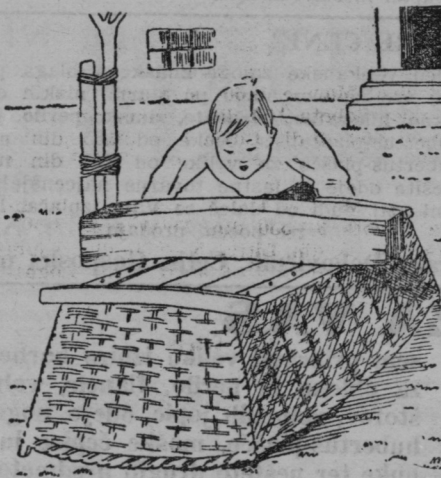
Pogovor ga je zelo zanimal, vendar se je bal, da bi ga matere opazile. A imel je srečo. Ko sta materi odšli, je smuknil čez plot v gozd. Tam je bilo njegovo kraljestvo. Že več dni je opazoval življenje med drevjem in izsledil mlade veverice, ki so jele pravkar zapuščati gnezdo in se urile v skakanju. Želel si je, da bi katero ujel in jo udomačil, toda veverice so se sprehajale visoko po vejah smrek in borovcev. Med njimi pa je bila še ena, povsem negodna, ki si je upala le malo iz gnezda in se je hitro vračala.

»Ta si še ne upa skakati,« si je mislil Mihec, »toda kaj, ko je gnezdo tako daleč od debla, da bi se mi veja zlomila.«

Po kratkem tuhtanju je Mihec poskočil.

»Aha, vem, kaj bom naredil!« je dejal sam pri sebi. »Pomočnika si bom poiskal. Poldek bo kar dober. Lahek je ko peresce in veja ga bo držala. Na vrh ga bom že spravil. Samo njegova mati ne sme vedeti o tem nič, drugače bo joj.«

Miha se je napotil v vas po pomočnika. Nekaj časa je stikal okrog sosedove hiše, ko mu je nenadoma udarilo na uho jadikovanje. Prisluhnil je. Jadikovanje je prihajalo izpod koša, ki je bil obtežen z de-

belim brunom. Mihec je bruno hitro odvalil in rešil Poldeka neprijetnega zapore. Fantek se mu je hvaležno nasmehnil.

»Poldek, z menoj pojdi!« ga je začel Miha nagovarjati. »V gozdu sem našel veverice. Ujela jih bova.«

»Bojim se!« je ugovarjal Poldek. »Kaj bo mama rekla!«

»Nikar se ne boj! Mama ne bo vedela nič. Iz gozda se bova hitro vrnila in potem te spet dam pod koš.«

V tem trenutku se je priklatil na škedenj majhen psič.

»Ks, ks, ks!« ga je vabil Miha.

Psič ni slutil nesreče in se je mahljaje z repom približal fantu.

Miha ga je zgrabil in vrgel pod koš. Nato je bruno namestil kakor je bilo prej.

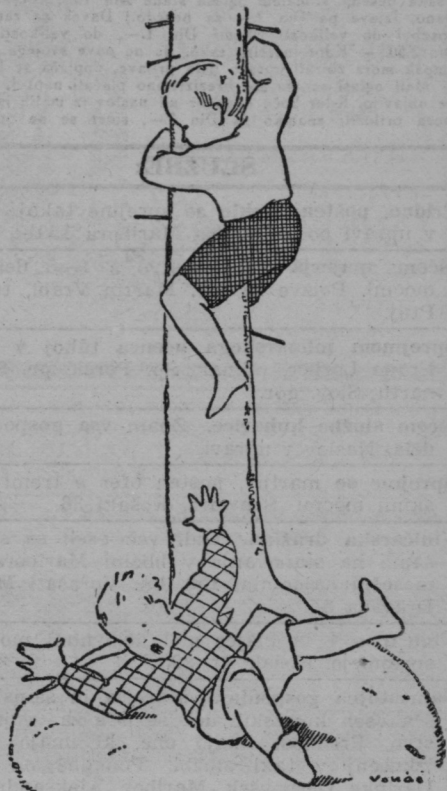
»Tako, zdaj pa pojdiva!«

Ker se je Poldek obotavljal, ga je zgrabil za roko in vlekel za seboj.

Dečka sta tekla in tako sta kmalu izginita v gozdu.

Mihec je plezal na smreko z gnezdrom. Poldek se mu je obesil za nogo in tako sta se povzpela za nekaj pedi od tal. A glej nesrečo! Poldeku je zmanjkalo moči

in je telebnil na tla ter obležal pod smreko. Začel je tuliti, kakor da bi mu kožo drli s hrbta.

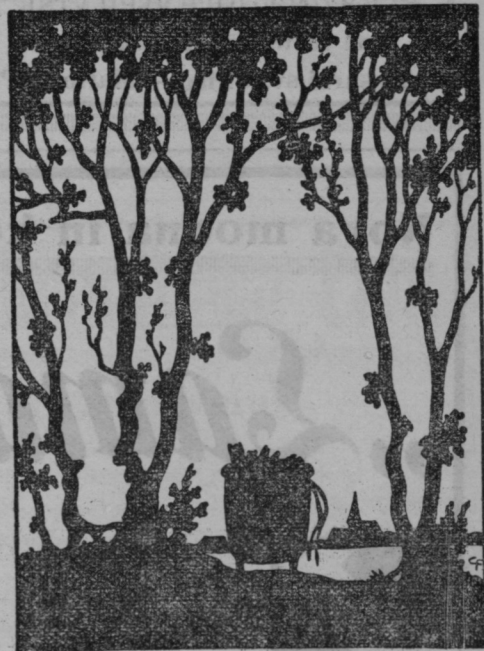

Tovariš se je ves preplašen spustil na tla. Tolažil ga je. Ko je Poldek naposled utihnil, sta spet začela plezati, a sedaj drugače. Poldek je bil prvi in Mihec ga je z glavo potiskal navzgor.

Ko sta vsa prepotena dospela do prve veje, so se njima roke lepile od smole, skozi srajce pa so ju zbadale posušene igle in luske drevesne skorje. Počivala sta. Miha je tovarišu ukazoval, naj ne gleda navzdol, obenem pa je oči neprestano obračal zdaj v globino, zdaj v gnezdo, iz katerega še ni skočila negodna veverica. Čez čas sta nadaljevala s plezanjem. Od veje do veje sta se laže povzpela ko prej po golem deblu. Pri veji, na kateri je bilo gnezdo, pa se je pričel Poldek nepopisno dreti. Tresel se je po vsem životu in še hrabremu Mihcu je lezla groza v kosti. (Konec sledi)

*

SKRIVALNICA

Kje je lastnik koša?

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Preklici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50.— Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.— — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Pridno, pošteno dekle se sprejme takoj. Naslov v upravi pod »Okolica Maribora 1581«.

Iščem majerja na posestvo s 4—5 delovnimi močmi. Poizve se pri: Martin Vrabl, trgovec, Ptuj. 1582

Sprejemem mlinarskega učenca takoj v službo. Franc Lorber, mlinar, Sp. Porčič pri Sv. Lenartu, Slov. gor. 1583

Iščem službo kuharice. Znam vsa gospodinjstva dela. Naslov v upravi. 1585

Sprejme se marljiv, pošten offer s tremi delavskimi močmi. Schwarz, Košaki 36. 1586

Viničarska družina. Tudi več oseb se sprejme samo na stanovanje v bližini Maribora proti mesečni najemini 150 din. Vprašati Maribor, Dravska 5. 1570

Viničar s 4 in majer s 3 delovnimi močmi se sprejmejo. Košaki št. 39. 1597

Samostojna gospodinja, starejša in samska, vešča vseh kmetijskih del, se išče za večje posestvo. Prednost imajo one, ki imajo že več izkušenj v taki službi. Ponudbe na naslov Darinka Dernovšek, Maribor, Aleksandrova 40. 1599

POSESTVA:

Prodam malo posestvo za 12.000 din. Šabeder, Sp. Velka 104, Marija Snežna. 1594

Kupim malo posestvo v Slovenskih goricah, Sv. Jakob, Sv. Jurij, Sv. Ana. Cenjene ponudbe na upravo pod »Takoj«. 1592

Prodaj se posestvo v Sp. Hajdini 63, Ptuj. Vpraša se Cafuta, Kamnica 123, Maribor. 1598

Njlva na prodaj na široki poti. Aleksič, Verzej. 1603

RAZNO:

Kište za sadje in krompir poceni dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška c. 5.

Priporočila se Kupičičeva drevnecna in trsnica na Ptujski gori! 1600

Razpošiljam: breskve, tunje, orehe, kostanj, rdečni luk, beli luk itd. L. Nousak, Bosanska Dubica. 1580

Razglednice vseh vrst

tudi za trgovce, po engros-cenah

v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

Prodam nove žrnjice za 440 din. Fuhrman, kolar pri kolodvoru, Poljčane. 1584

Čevljarjski stroj »Hove« prodam. Pulko Ivan, Koroška, Sv. Barbara. 1579

300 dinarjev tedensko lahko vsak zasluži s prodajanjem ali izdelovanjem potrebnih predmetov. Pošljite znamko za odgovor! Anton Blaznik, Ljubljana VII. 1587

Zgubil se je Hubertus-plašč med Polenšakom in Dornavo. Najditelj naj obvesti župnišče Sv. Tomaž pri Ormožu. 1591

Vidiš! Sedaj pa verjameš, da kupiš zares čevlje, obleke, plašče, sviterje, koce itd., novo in staro le najceneje v trgovini Grajske starinarne, Maribor, Vetrinjska 10. 1601

Rženo slamo (otepe in škop) večjo količino kupi ali vzame za sadno drevje Anton Jelen, drevničar, št. Ilj pri Velenju. 1595

Sadjarjem-Savinčanom sporočam, da bomo izkopalni in oddajali sadna drevesca (jablane, hruške, breske, češnje, slive, orehe, vrtnice) v drevnici na Polzeli 25. in 30. oktobra. Anton Jelen, št. Ilj pri Velenju. 1596

Pri »Starinarju«, Zidanšek, Koroška c. 6. Velika prodaja ostankov raznih tovarn, žameta, barhenta, oksforta, belo, plavo, rjavo platno, kovane čevlje od 58 din naprej. Ženske in moške srajce, predpasnike, gate, otroške obleke za deklice in dečke, pletene jopice. Omare, postelje. 1604

Izjava. Podpisani preklicujem neresnične trditve, ki sem jih iznesel na oblastvo zoper g. Ploj Antona, bivšega župana občine Velka. Maribor, dne 16. oktobra 1939. Žebot Franjo, podžupan mesta Maribor. 1602

STARE CENE!

Vsled velikanske zaloge zimskega blaga prodajam vse zimsko blago po starih, nizkih cenah: sukno, hlače, barhente, zimsko perilo, jopice, Hubertus-plašče za dečke od 165 din naprej. Hubertus-plašče za velike od 240 din naprej. Prešite odeje iz lastne tovarne najceneje! Vabljeni vsi! Tudi od daleč se Vam izplača, ker se res poceni prodaja. 1588

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka ul. 15.

ZA VAS

sem pripravil veliko izbiro barhentov, za obleko in perilo, flanele, volnenih štofov, volnenih jopic, odeje, nogavice, hubertus-plašče, moške čepice in klobuke ter nešteto drugih predmetov. — Cene zelo nizke! — Točna postrežba!

STALNO KUPUJEM

suhe gobe, fižol, krompir, orehe, oves, pšenico. — Plačam vedno najvišjo dnevno ceno!

Se priporoča

ANTON HRASTELJ
trgovina z mešanim blagom, 1545
Sv. Lenart v Slov. goricah
podružnica Sv. Benedikt, Slov. gorice.

Izkoristite ugodno priliko!

nepremočljivi VOLNENI hubertusi v vseh barvah din 275.—
zimske sukne (štucer), popolnoma vatrane din 225.—
zimske sukne iste s kožuhovino din 250.—

Fantovske obleke od 60.— din naprej, vsakovrstne moške obleke, hlače, perilo, pletene jopice, moške puloverje, vsakovrstno manufakturno blago po zelo znižanih cenah, flanel-odeje, dalje klot-odeje z zajamčeno belo vato po 100.— din, moške in ženske nogavice od 5.— din naprej, moške in ženske predpasnike po 12.— din —

dobite v modni in konfekcijski trgovini 1344

JURIJ KOKOL
Maribor, Glavni trg 24
nasproti glavne avtobusne postaje

VIOLINE TRED. HARMONIKE OD. OD. OD. GITARE
DIN: 65- DIN: 59- DIN: 128-

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU.
ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG!
MENEL HEROLD IAL. TVORNICE GLASBIL.
MARIBOR 106

ZA JESEN IN ZIMO

Vam nudi veliko izbiro za damske in moške plašče, obleke, barhenta, perila, odeje lastnega izdelka in ostanke ceneje kot starinarne 1593

M. Gajšek, Maribor, Glavni trg 1, pri mostu

Zahvala.

Tužnim srcem naznanjamo, da je naša predraga in nikdar pozabljena žena, mama, tašča in stara mama

Flucher Marija, roj. Tacer,
posestnica v št. Juriju ob Pesnici

dne 14. oktobra 1939 ob 18.45 previdena s tolažili sv. vere, Bogu vdana, po težkem trpljenju preminula. Vsem, ki so nam ob priliki izgube naše žene, mame, tašče in stare mame izkazali kakršna koli tolažila, oziroma sožalje in darila, najlepša hvala.

Sv. Jurij ob Pesnici, Maribor, Črna, Prevalje, Graz, Sv. Križ nad Mariborom, dne 15. oktobra 1939.

Zalujoči: Flucher Jožef, mož, Franc, Ivan, Lojze, sinovi, Jožefa, por. Waidbacher, Marija, por. Weber, Kati, por. Repolusk, Gretka, por. Ruprecht, hčerke, Waidbacher A., uradnik, Weber Franc, upok. podurad., Repolusk Ivan, pregl. fin. kontr., Ruprecht Ivan, žand. narednik, Greti, Ela, Majda in Verica, vnukinje. 1589

Nova modna in konfekcijska trgovina v Mariboru

1557

„Lama“ Jurčičeva ul. 4.

Velika izbira volne, ročnih del, raznovrstnega perila za dame in gospode, bogata izbira oblačil za otroke, damskih plaščev, moških oblek, nogavic, klobukov i. t. d.
Cenj. občinstvo vljudno vabimo na brezobvezen ogled!

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Iščem majerja s 3—4 delovnimi močmi. Dr. Kovačič Stanko, Maribor, Počehova 11. 1578

Krojaškega vajenca iz poštene kmečke hiše sprejemem. Franc Deželak, krojač, Hrastnik. 1547

Vajenca sprejemem. Gole Franc, mlinar, Zg. Voličina 67, Sv. Lenart v Slov. goricah. Prodám tudi štiri mlinske kamne. 1560

RAZNO:

Konjske koce, posteljne odeje, nogavice, perilo, obleke, predpasnike, dežnike, rute, blago za ženske obleke, perilo, posteljnino, volno za strojna in ročna dela, pletene obleke, vse vrste pletenine kupite najugodnejše v novi trgovini in pletilnici »MARA« A. Oset, Maribor, Koroška cesta 26 (poleg tržnice). 1486

Nagrobne križe, železne peči, štedilnike in vso drugo železnino dobite v veliki izbiri in po ugodnih cenah pri tvrdki železnine Alfonz Meuz, Maribor, nasproti frančiškanske cerkve. 1525

Papir za zavijanje (makulatur) dobite po 2 din za kg v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Ajdev med, med v satovju in suho satovje kupuje Medarna, Ljubljana, Židovska ulica 6. 1494

POZOR! JESEN-ZIMA. Zavoljo preselitve trgovine prodajam zalogo po znižanih cenah, akoravno so cene zavoljo pomanjkanja volne in bombaža poskočile, Vam po lanskih cenah nudim in sicer: Paket Serija R 14—18 m kakor obče znano dobro uporabnih ostankov barhentov in flanelov za obleke in spodnje perilo 128 din. Reklamni paket serija K vsebina 18—22 m boljšega flanela v najlepši sestavi paket 130 din. Nadalje specialni paket ORIGINAL Kosmos D z vsebino 15—18 m Ia. barhentov in prvovrstnih flanelov za izjemno ceno 150 din. Paket serija Z 3—3.20 m dobrega sukna, za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč in sicer: Z-1 130, Z-2 160, Z-3 200, Z-4 250, Z-5 300 din. Pri seriji Z-1—5 Vam dovolim celo 10 % popusta. Vsak paket poštnine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Izrabite ugodno priliko in pišite takoj; navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler zaloga traja. — Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Kralja Petra trg. 1529

Na grobovih
boste prižigali
lučice (sveče)
ki jih kupite v
prodajalnah
Tiskarne sv. Cirila
v Mariboru:
Koroška c. 5
Aleksandr. c. 6
Kr. Petra trg 6
v Ptuju:
Slovenski trg 7

Nogavice vseh vrst; oblačila moška, ženska, otroška; najnovejše, najcenejše v trgovini — pletilnici »MARA«, Pongračič, Celje, Slomškov trg 1 (poleg cerkve). 1533

ZABOJE za jabolka in krompir dobite poceni v Cirilovi, Maribor, Koroška cesta.

Obleke perilo klobuki čevlji nogavice kravate robci dežniki

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH

STALNO

Stenmecki
CELJE 24

NAJVEČJA DOMACA TRGOVSKA HISA V JUGOSLAVIJI!

CENIK ZASTONJ

Vinske sode in kadi vam nudi najceneje Ledinek Pavel, sodarstvo, Maribor, Gozdna ulica (konec Betnavske ceste). 1562

Posteljne odeje, močno prešite (domač izdelek), z belo vato, od 70 din naprej, zglavniki od 30 din naprej, tuhne, izgotovljeno posteljno perilo (kapne od 68 din naprej), koce, slamarice, madrace, posteljno platno, inleti, klote in svilo za odeje, zavese, perje in puh po najnižjih cenah. ANA STUHEC, specialna trgovina in izdelovanje posteljnih odej, Maribor, Stolna ulica 5. 524

Čunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovice, staro železje, kovine, baker, međenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1000

IZ LASTNE DELAVNICE

pletene jopice za otroke, ženske in moške najceneje v veliki izbiri, tudi po meri tekem 6 ur izdeluje 1508

»LUNA«, Maribor, samo Glavni trg 24.

Za grobove prodajam poceni nagrobne spomenike. Vprašati v trgovini Vid Murko, Maribor, Meljska cesta 24. 1548

Odeje, zavese, preproge, koce, pernice kupite najceneje pri »Obnova«, F. Novak, Jurčičeva 6 in Glavni trg 1. 1543

! Oglasi

v »Slov. gospodarju«
imajo
najboljši uspeh!

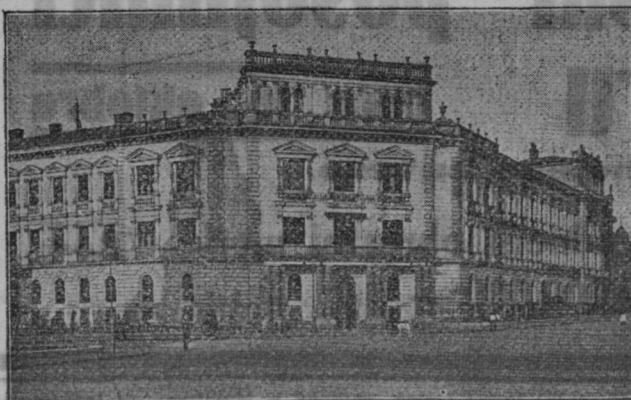
HARO

Zahtevajte samo HARO nalivno pero s steklenim peresom!

6 lastnosti napravijo HARO nalivno pero priljubljeno!

1. Lahko tekoča pisava za vsako roko.
2. Piše in riše kakor svinčnik.
3. Daje čiste kopije s črnilom.
4. Piše na gladki in hrapavi površini.
5. Pero se da lahko menjati.
6. 4 razno debele konice peresa.

1556

Celjska mestna hranilnica Celje

(v lastni palači pri kolodvoru)

Sprejema hranilne vloge na najugodnejše obrestovanje. Za vloge jamči poleg lastnega hranilničnega premoženja še mestna občina Celje. Zavod obstoji kot edini pupilarno varen zavod mesta Celja že 75 let.

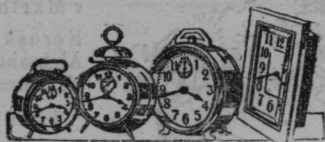
Pojasnila, nasvete v hranilničnih zadevah in položnice za varno nalaganje denarja po pošti dobite brezplačno pri ravnateljstvu. 1526

Moško in žensko perilo

volno, razna ročna dela, DMC, jopce in puloverje, šiviljske in krojaške potreščine
nudi zelo ugodno modna trgovina 1378

MIRKO BREČKO

Maribor, Aleksandrova c. 23.

Poročne prstane, ure, zlatnine

v veliki izbiri in najceneje

Budilke 39 din naprej, žepne ure 45 din naprej pri urarju

M. ILGER-JEV SIN

Maribor, Gosposka ul. 15

Zahtevajte brezplačni cenik.

Pred likvidacijo jako znižane cene. Damski in pelc-plašči že od 250 din naprej itd.
Trgovcem velik popust nudi 1482

TRPINOV BAZAR

MARIBOR, VETRINJSKA št. 15.

Hranilnica Dravske banovine Maribor**Centrala: Maribor**

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Vse različne tiskovine

naročate v

Tiskarni sv. Cirila — Maribor

Ženske plašče

obleke, perilo, sukno, kamgarne, barhente, flanele, odeje, platna, najceneje in v največji izbiri Vam nudi:

Manufaktura in konfekcija 1523

I. PREAC, Maribor, Glavni trg 13

Kupujte pri naših inserentih!

**V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R
Z A V A R U J E****S E B E , S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I****V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I V L J U B L J A N I**

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice. GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri**Spodnještajerski ljudski posojilnici****Gosposka ulica 23 v Mariboru Ulica 10. oktobra**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.